VUOSIKERTOMUS

1996

Vuosikertomus 1996

Sisällys

Tietoja osakkeenomistajille 1

Toimitusjohtajan katsaus 2

Hallitus ja tilintarkastajat 4

Konsernin johto 5

Teollinen toiminta 6

Kuluttajatuoteryhmä 6

Inhan Tehtaat 10

Kiinteistöryhmä 12

Merkittävät osakkuudet 14

Metra-konserni 14

Exide Electronics, Gyllenberg ja Björkboda 15

Tilinpäätös 1996 16

Hallituksen toimintakertomus 17

Konsernin tuloslaskelma 22

Konsernin kassavirtalaskelma 23

Konsernin tase 24

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet 26

Liitetiedot 28

Viisivuotiskatsaus 38

Tietoja Fiskarsin osakkeista 39

Emoyhtiön tuloslaskelma ja kassavirtalaskelma 44

Emoyhtiön tase 45

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä 46

Tilintarkastuskertomus 47

Osoitteita 48

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous Fiskars Oy Ab:n varsinainen yhtiökokous pidetään torstaina maaliskuun 20. päivänä 1997 klo 16.30 ravintola Marskissa, osoite Mannerheimintie 10, Helsinki.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka viimeistään maanantaina maaliskuun 10. päivänä 1997 on merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Osakkaan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittaa osallistumisestaan viimeistään tiistaina maaliskuun 18. päivänä 1997 ennen klo 16.30 joko kirjallisesti osoitteeseen PL 235, 00101 Helsinki tai puhelimitse numeroon (09) 61 886 230 (Lisbeth Jantunen).

Osingonmaksu Hallitus ehdottaa, että osinkoa korotetaan maksamalla A-osakkeille 10,50 mk/osake (7,50) ja K-osakkeille 9,70 mk/osake (6,70), kumpikin osinkoehdotus sisältää 3,00 mk/osake bonuserän. Yhtiökokouksen päättämä osinko maksetaan osakkaalle, joka täsmäytyspäivänä on merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään omistajaluetteloon. Hallituksen päätöksen mukaan osingonjaon täsmäytyspäivä on maaliskuun 25. päivä 1997. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan täsmäytysajan päätyttyä eli huhtikuun 1. päivänä 1997.

Taloudellinen informaatio Fiskars julkaisee taloudellista informaatiota suomen, ruotsin ja englannin kielellä.

Vuosikertomuksen lisäksi julkaistaan kolme osavuosikatsausta: ajalta 1.1. – 31.3.1997, 1.1. – 30.6.1997 ja 1.1. – 30.9.1997.

Konsernin avainluvut, *Mmk *)*

	1996	1995
Liikevaihto	**2 097**	2 320
Liikevoitto	**225**	239
Tulos rahoituserien jälkeen	**218**	198
Satunnaiset tuotot verojen jälkeen	**479**	29
Tilikauden verot	**74**	80
Tilikauden tulos	**623**	147
Tulos/osake, mk	**19,50**	15,70
Taseen loppusumma	**2 769**	2 576
Omavaraisuusaste (%)	**59**	43
Henkilöstö vuoden lopussa	**3 434**	4 088

**) Koko tunnuslukusarja on esitetty sivulla 38.*

Valuuttakursseja

	Tuloslaskelmassa vuoden keskikurssi		Taseessa vuoden lopun kurssit 31.12.	
	1996	1995	**1996**	1995
1 USD	**4,58**	4,37	**4,64**	4,36
1 SEK	**0,68**	0,62	**0,67**	0,65
1 DEM	**3,05**	3,06	**2,99**	3,04
1 GBP	**7,19**	6,91	**7,87**	6,74
1 ECU	**5,75**	5,66	**5,77**	5,60

Fiskars Oy:n kurssikehitys HEX-indeksin mukaan (1992=100)

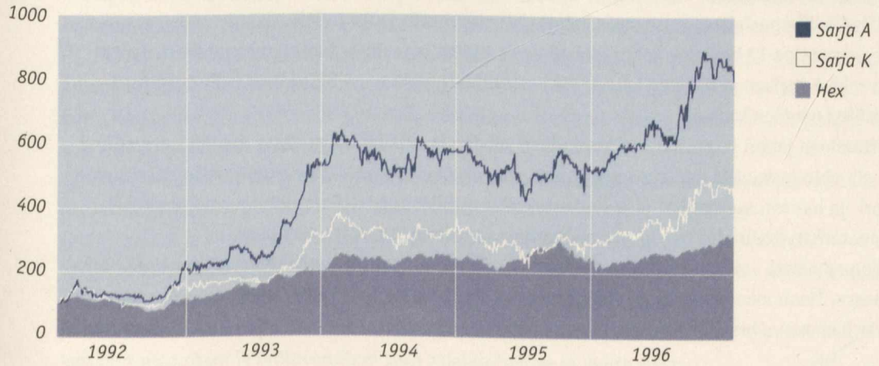

Toimitusjohtajan katsaus

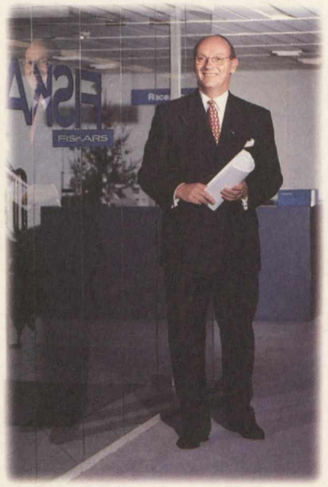

Silmäys taaksepäin osoittaa, että vuosi 1996 kokonaisuutena sujui suunnitelmien mukaan ja että merkittäviä poikkeamia ei esiintynyt. Vuoden ensimmäistä puoliskoa hallitsi suuressa määrin UPS-liiketoimintamme myynti Exide Electronicsille, kun taas toisella puoliskolla keskityttiin ensisijaisesti kuluttajatuotetoiminnan edelleen kehittämiseen.

Vakaa ulkoinen toimintaympäristö loi toiminnallemme hyvän pohjan. Suomen markan kytkemisellä ERM:iin oli myönteinen vaikutus Euroopan valuuttamarkkinoihin samalla kun meille tärkeä dollarin kurssi hitaasti vahvistui ja vaikutti siten myönteisesti tuloskehitykseen.

Kuluttajatuoteryhmä Aikaisemmin ilmoittamamme tavoite keskittyä kuluttajatuotteisiin on käynyt selkeästi ilmi kuluneen vuoden aikana. Hyvä sisäinen kasvumme perustui sekä volyymin lisäykseen että uusiin onnistuneisiin tuotteisiin samalla kun toteutimme vuoden aikana kaksi yritysostoa ja uutta suurehkoa yritysostoa koskevat neuvottelut olivat vuodenvaihteessa loppusuoralla.

Vuoden 1995 tapaan volyymin kasvu oli suurinta Yhdysvalloissa, joskin eroavuuksia eri tuoteryhmien kesken esiintyi. Tavoite, jonka mukaan yli neljäsosan myynnistä tulee kertyä markkinoilla alle kolme vuotta olleista tuotteista, saavutettiin selvästi useimmilla markkinoilla.

Uudet markkina-alueemme Itä-Euroopassa, Kaakkois-Aasiassa, Australiassa ja Latinalaisessa Amerikassa ovat edelleen volyymiltaan pieniä, vaikka joissakin maissa on näyttöä huomattavasta kasvusta. Olemme täysin vakuuttuneita, että panostukset näille kiinnostaville alueille ovat hyvin perusteltuja ja vahvistavat tulosta pitkällä aikavälillä.

Mainitsin aikaisemmin, että volyymi kasvoi eniten Yhdysvalloissa, lisäystä oli 35% vuodesta 1995. Amerikan yksiköidemme lähempi tarkastelu osoittaa, että kasvu oli suurinta Wausaussa, Wallacessa ja Power Sentryssä, kun taas esimerkiksi Gerberin kehitys oli verkkaisempaa. Uudet tulokkaat Portable Products ja Newpoint täyttivät hyvin niille asetetut odotukset. Myös Kanadan yhtiömme myynti kasvoi voimakkaasti. Meksikoon perustettiin ensimmäinen latinalaisamerikkalainen tytäryhtiömme.

Kasvu Euroopassa jakautui melko tasaisesti kaikkien yhtiöiden kesken, joskin se jäi keskimäärin alle Yhdysvaltain tason. Omia tytäryhtiöitä perustettiin vuoden aikana Puolaan, Venäjälle ja Unkariin. Puolassa laajennettiin Slupskissa sijaitsevaa tehdasta ja lapiotehdasprojekti Venäjällä Pietarin ulkopuolella alkaa puolestaan lähestyä koekäyttövaihetta.

Uusia tuotteita ja uutta muotoilua Fiskars on viime aikoina saanut kosolti myönteistä julkisuutta tuotekehityksensä ja muotoilunsa ansiosta. Tuotekehitystä harjoitetaan menestyksellisesti Billnäsin lisäksi kaikissa muissakin valmistusyksiköissämme. Yhdysvalloissa pääosa tuotekehityksestä on keskitetty Middletonin kehityskeskukseen, joka sijaitsee aivan Madisonin lähellä Wisconsinissa, jossa myös kuluttajatuoteryhmän johto toimii.

Tänään Middletonissa työskentelee 12 henkilöä kehittämässä uusia tuotteita ja uusia tuotantomenetelmiä. Työtä tehdään yhteistoiminnassa sekä Amerikan yksiköiden kesken että esimerkiksi vastaavien Billnäsissä ja Bridgendissä Walesissa toimivien tuotekehitysryhmien kanssa.

Uusien tuotteiden kehittäminen jatkui intensiivisenä koko viime vuoden ja sillä oli huomattava merkitys myynnin kasvulle, mikä on ehdoton elinehto jatkuvalle uskottavuudellemme jakelukanaviin päin. Lukuisia uutuuksia esiteltiinkin esimerkiksi "koulu-, konttori- ja harrastussektorilla" ja jo menestykseksi muodostunutta Softouch-teknologiaa sovellettiin joihinkin Wallacen puutarhatyökaluihin. Usein kyse oli nykyisten tuotteiden uusista versioista.

"Aivan uusien" tuotteiden ryhmästä voidaan mainita uudenlainen sahanterä, joka on kehitetty Middletonissa yhteistyössä Wausaun yksikön kanssa. Muun muassa Gerber ja Wallace tulevat käyttämään tätä terää omissa tuotteissaan. Samoin Billnäsin mullistavat hammasvaihteella varustetut ja ergonomisesti muotoillut oksasakset kuuluivat aivan uusien tuotteiden ryhmään.

Viime vuonna esitellyt puutarhan voimasakset, uudet isot voimasakset sekä oksasakset muodostivat uuden tuoteperheen, joka on voittanut mm. EU:n myöntämän erittäin arvostetun European Design Prize 1997 -palkinnon samoin kuin suomalaisen Pro Finnish Design 1997 -palkinnon. Nämä huomionosoitukset ovat erittäin arvokkaita esimerkkejä tuotesuunnittelijoidemme työn arvostuksesta sekä asiantuntijoiden että kuluttajien keskuudessa.

Organisaatio Toimintayksiköiden ja toimintaryhmien alati kasvava määrä on asettanut suuria haasteita kuluttajatuoteryhmän resursseille. Yhtiöiden johdon järjestelmällinen koulutus on ollut tärkeä tekijä pyrittäessä vastaamaan näihin haasteisiin ja koulutusohjelmia tullaan jatkamaan ja kehittämään edelleen.

Henkilöstön määrätietoisen koulutuksen ansiosta olemme pystyneet jatkamaan kuluttajatuoteryhmän organisaation kehittämistä. Yhdysvaltoihin on muodostettu uusi liiketoimintaryhmä, johon on siirretty Wallacen ja Portable Productsin liiketoiminnat ja siihen on liitetty myös tuoreimpaan yritysostoomme, Alterra Holdings Corporationiin, kuuluvien Royal Floor Matsin ja Aquapore Moisture Systemsin toiminnat.

Myös muissa liiketoimintaryhmissä on toteutettu eräitä vastuualueiden muutoksia. Tällaiset muutokset mahdollistavat johtamisresurssien optimaalisen hyödyntämisen ottaen huomioon eri markkinoiden kasvuvauhdin.

Inhan Tehtaiden myynnin ja kannattavuuden kasvu jatkui vuonna 1996, mikä vahvistaa siten entisestäänkin yhtiön asemaa konsernissa. Inha esitteli jälleen uuden veneen, Buster M:n. Se korvaa erittäin suositun Buster RS:n, jota sen kaksikymmenvuotisen olemassaolonsa aikana on myyty runsaat 20 000 kappaletta. Saranatuotannossa esiteltiin useita uusia malleja ja englantilaisen lisenssinantajamme Pandrol Ltd:n kanssa solmittiin uusi sopimus, jonka perusteella voimme hyödyntää sen uusinta Fastclip-kiskonkiinnitintä.

Kiinteistöryhmässä työ jatkui edellisten vuosien tapaan ruukkikulttuurin ja Fiskarsin Ruukin historiallisten rakennusten vaalimisen sekä Hankoniemen suunnittelun osalta. Ferrariaan kuuluva Hangon Sähkö Oy pääsi vuoden aikana muuttamaan uusiin tarkoituksenmukaisiin tiloihin, mikä näkyi selvästi toiminnan tehostumisena ja kannattavuuden kohentumisena.

Yritysostot Edellä mainittu tämän vuoden tammikuussa toteutettu Alterran osto edustaa kahta Fiskarsille uutta tuotealuetta. Kumpikin yritys täyttää hyvin yritysostoille asettamamme vaatimukset markkinapotentiaalin, kannattavuuden ja tuotteiden erikoistumisen suhteen.

Royal Floor Mats on vanha ja etenkin Yhdysvalloissa hyvin tunnettu yhtiö, joka on erikoistunut ulko- ja sisäkäyttöön tarkoitettujen ovimattojen valmistukseen ja markkinointiin. Raaka-aineena käytetään hienoksi jauhettuja käytettyjä autonrenkaita, joista valmistetaan laaja valikoima mattoja erilaisin pinnoituksin. Jakelukanavat ovat pääasiassa samat kuin Fiskarsin muilla kodin ja kotitalouden tuotteilla. Yritys on alansa markkinajohtaja Yhdysvalloissa, missä markkinat ovat voimakkaassa kasvussa. Vientimahdollisuudet Euroopan ja Kaakkois-Aasian markkinoille avaavat kiinnostavia lisäkasvun mahdollisuuksia.

Myös Aquapore hyödyntää hienonnettuja autonrenkaita ja valmistaa niistä erilaisia letkuja pihojen ja puutarhojen kasteluun. Kaksi sen päätuotetta ovat vettäsäästävät letkut. Toinen voidaan kytkeä kastelujärjestelmään, mikä mahdollistaa täsmäkastelun, toinen taas tihkuu vettä seinämänsä läpi koko pituudeltaan ja säästää tämän ominaisuuden ansiosta veden kulutusta. Tämä on erityisen tärkeää useissa Yhdysvaltain lounaisissa osavaltioissa, joissa vedensaanti on suuri ongelma. Aquapore on omalla erikoissektorillaan selvästi Amerikan markkinajohtaja.

Fiskarsilla on edelleenkin valmiudet uusiin täydentäviin yritysostoihin ja sopivien ehdokkaiden etsintä jatkuu sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa, mutta konsernin rakennemuutosten dramaattisimmat vaiheet lienevät tältä erää takanapäin. Kasvumme tulee kuitenkin jatkumaan tehokkaan tuotekehityksen, uusien markkinoiden sekä jo toteutettujen ja tulevien yritysostojen ansiosta.

Olen vakuuttunut siitä, että meillä on kaikki mahdollisuudet ja voimakas tahto kasvattaa meille uskotun pääoman arvoa. Taloudellinen pohjamme on vakaa, meillä on kokenut ja hyvin koulutettu johto, osaava ja sitoutunut henkilöstö sekä – ehkä kaikkein tärkeimpänä – jatkuva uusien innovatiivisten tuotteiden virta.

Haluan kiittää suuresta luottamuksesta, jota Fiskarsin osakkeenomistajat ja hallitus ovat osoittaneet minua ja koko johtoa kohtaan. Samalla kiitän kaikkia kollegoitani ja työtovereitani sekä asiakkaitamme ja muita sidosryhmiämme hyvästä ja menestyksellisestä yhteistyöstä intensiivisen ja runsassisältöisen vuoden aikana.

Helsingissä helmikuussa 1997

Stig Stendahl

Hallitus ja tilintarkastajat

Vasemmalta oikealle:
Göran J. Ehrnrooth
Thomas Tallberg
Gustaf Gripenberg
Jarl Engberg
Erik Stadigh
Robert G. Ehrnrooth

Fiskars Oy Ab:n hallitus

Göran J. Ehrnrooth (1934)
Puheenjohtaja, vuorineuvos, hallituksen jäsen vuodesta 1974, puheenjohtaja vuodesta 1984. Yhtiön toimitusjohtaja (1969–1983), Metra Oy Ab:n hallituksen jäsen. Erovuorossa 1997. Osakeomistus: 55 163 kpl

Erik Stadigh (1928)
Varapuheenjohtaja, hallituksen jäsen vuodesta 1993. Aikaisemmin varatoimitusjohtaja Suomen Yhdyspankissa. Erovuorossa 1999. Ei Fiskarsin osakkeita.

Robert G. Ehrnrooth (1939)
Hallituksen jäsen vuodesta 1966. Metra Oy Ab:n hallituksen puheenjohtaja, aikaisemmin EffJohn Oy Ab:n toimitusjohtaja. Erovuorossa 1999. Osakeomistus: 133 502 kpl

Thomas Tallberg (1934)
Hallituksen jäsen vuodesta 1966. Lääket. ja kir. tri, dosentti, Helsingin Yliopistollinen Keskussairaala, Tallberg-yhtiöiden hallituksen puheenjohtaja. Erovuorossa 1997. Osakeomistus: 67 kpl

Jarl Engberg (1938)
Hallituksen jäsen vuodesta 1980. Asianajaja, Asianajotoimisto Hannes Snellman Oy. Erovuorossa 1998. Osakeomistus: 4 000 kpl

Gustaf Gripenberg (1952)
Hallituksen jäsen vuodesta 1986. Tekn. tri, dosentti, Helsingin Yliopisto. Erovuorossa 1998. Osakeomistus: 18 350 kpl

Tilintarkastajat

Varsinainen tilintarkastaja
Eric Haglund, KHT

Varatilintarkastaja
Tilintarkastusyhteisö
KPMG Wideri Oy Ab

Konsernin johto

Konsernin johto

		Tullut yhtiön palvelukseen
Stig Stendahl (1939)	*toimitusjohtaja*	1992
Olli Rysä (1945)	*talousjohtaja*	1990
Juha Rauhala (1954)	*rahoitusjohtaja*	1989
Erkki Hokkinen (1947)	*yrityssuunnittelujohtaja*	1988
Kurt-Erik Forsstedt (1942)	*lakiasiainjohtaja*	1980
Wayne G. Fethke (1944)	*varatoimitusjohtaja, Kuluttajatuoteryhmä*	1977
Ingmar Lindberg (1945)	*varatoimitusjohtaja, hallinto ja kiinteistöt*	1985

Liiketoiminta-alueet

Wayne G. Fethke (1944)	*Kuluttajatuoteryhmä*	1977
Roy Prestage (1940)	*Pohjois-Amerikka*	1983
Jim Woodside (1956)	*Pohjois-Amerikka*	1993
Stig Måtar (1945)	*Suomi, Saksa, Italia, Itä-Eurooppa*	1987
Gareth Davies (1960)	*Iso-Britannia, Ranska, Ruotsi, Norja, Tanska*	1986
Mike Vierzba (1948)	*Kanada, Aasia, Tyynenmeren alue, Latinalainen Amerikka*	1984
Pauli Lantonen (1939)	*Inhan Tehtaat*	1968
Ingmar Lindberg (1945)	*Kiinteistöryhmä*	1985

Organisaatio

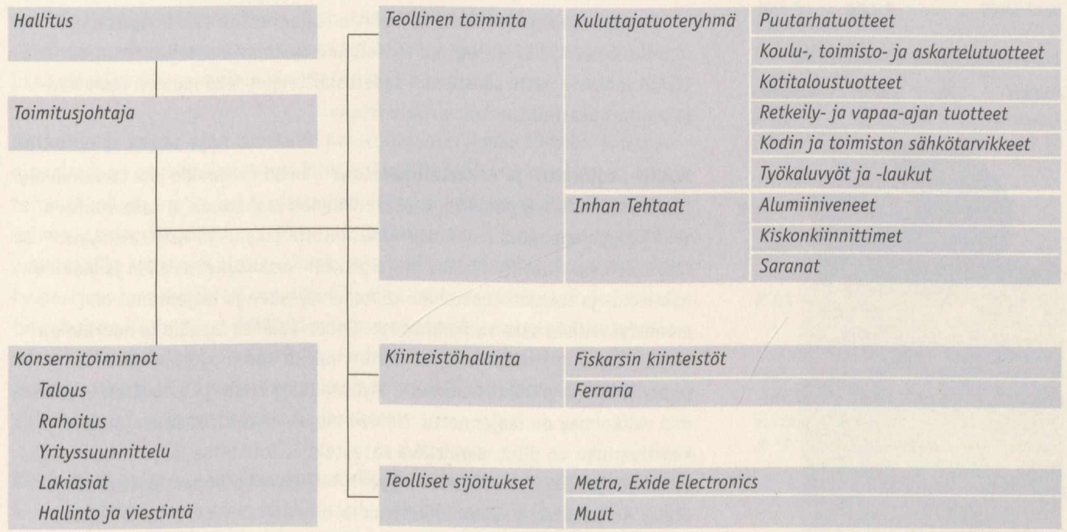

Kuluttajatuoteryhmä

Wayne G. Fethke

Avainlukuja	*1996*	*1995*
Liikevaihto Mmk	***1 867***	*1 485*
- josta ulkomailla, %	***96***	*95*
Osuus konsernin liikevaihdosta, %	***89***	*64*
Liikevoitto Mmk	***239***	*199*
Henkilöstö	***3 184***	*2 952*

Liikevaihto markkina-alueittain

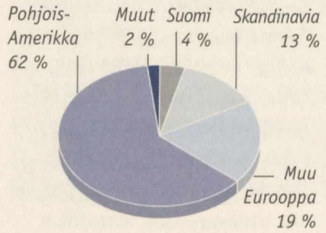

Liikevaihto tuoteryhmittäin

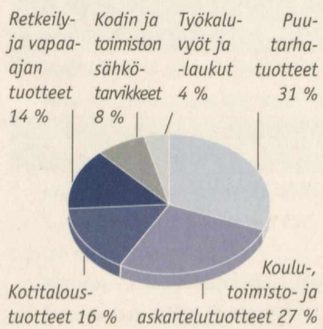

Kuluttajatuoteryhmä on Fiskarsin suurin teollinen toimiala. Ryhmä toimii kuudella keskeisellä kuluttajatuotteiden markkinasektorilla: Puutarhatuotteeet, Koulu-, toimisto- ja askartelutuotteet, Kotitaloustuotteet, Retkeily- ja vapaa-ajan tuotteet, Kodin ja toimiston sähkötarvikkeet sekä Työkaluvyöt ja -laukut. Tärkeimmät markkinat ovat Yhdysvalloissa ja Euroopassa.

Useiden tuoteryhmien hyvän menestyksen ansiosta Fiskars pystyi vastaamaan vuonna 1996 kiristyneeseen maailmanlaajuiseen kilpailuun myös niillä maantieteellisillä alueilla, joissa yrityksillä on käytettävissään edullista tai subventoitua työvoimaa ja raaka-aineita. Tämä vahvistaa strategiaa, jolla kehitämme laajapohjaisia ja joustavia valmiuksia, jotta voimme nopeasti hyödyntää jatkuvasti muuttuvia uusia markkinatilanteita.

Puutarhatuotteet Puutarhatuotteet on suurin mutta myös eniten kausivaihteluista riippuvainen tuoteryhmä. Valtaosa toimituksista asiakkaille keskittyy lyhyeen kevätkauteen. Tästä syystä tuotteita on valmistettava ennusteiden perusteella etukäteen varastoon. Kaksi vuotta sitten käynnistettyjen toimenpiteiden ansiosta tuoteryhmän toiminta kohentui huomattavasti edelleen. Vuonna 1996 myös sää suosi toimintaa edellisvuotta paremmin. Ryhmän kannattavuuden parantamiseksi toteutettiin useita toimenpiteitä eri tuotantoyksiköissä: Suomessa jatkettiin yksivaiheisen valmistusprosessin edelleen kehittämistä, Yhdysvalloissa keskityttiin varastojen kierron tehostamiseen, Walesissa kehitettiin valmistusprosessia kokonaisuudessaan ja Tanskassa kevennettiin organisaatiota.

Puutarhatuotteiden tuotevalikoimaa laajennettiin tammikuussa 1997 ostetun amerikkalaisen Aquapore Moisture Systemsin ostolla. Yhtiö on USA:n johtavia vettä säästävien sadetuslaitteiden sekä muiden nurmikko- ja puutarhakastelutuotteiden valmistajia.

Koulu-, toimisto- ja askartelutuotteet Tämän Fiskarsille yhä tärkeämmän tuoteryhmän kasvu perustuu tuotevalikoiman laajuuteen ja kattavuuteen sekä kykyyn sopeutua oman markkinasektorin jakelu- ja vähittäismyyntirakenteen muutoksiin. Fiskars on jo pitkään keskittynyt saksien ja muiden askartelu- ja toimistotuotteiden tuotekehitykseen ja laajentanut mm. menestyksellistä saksivalikoimaansa. Ennen kaikkea lapsille ja nuorille on tarjolla uusia toimisto- ja askartelutarvikkeita kuten pyöröleikkureita, paperisaksia ja piirustusvälineitä. Myös muiden kodin ja toimiston tuotteiden valikoimaa on laajennettu. Näiden alojen erikoisliikkeiden jatkuva kehittyminen on ollut merkittävä kasvutekijä. Toimintaa laajennetaan myös toimisto- ja askartelutuotteita myyviin ketjuihin Euroopassa, Aasiassa ja Etelä- Amerikassa. Kaupan erikoistumisen odotetaan jatkuvan ja Fiskars pyrkii varmistamaan osansa alan kasvusta kehittämällä edelleen nykyisiä vahvuuksiaan ja vaalimalla hyviä asiakassuhteitaan.

Kotitaloustuotteet Kodin työkalut ovat Fiskarsille jo vuosisatoja vanhaa perinteistä osaamisen aluetta ja asemamme onkin erittäin merkittävä

Handy-kirveistä pienin painaa alle puoli kiloa.

Ergonomiset voimasakset ja oksasakset on palkittu useissa kansainvälisissä design-kilpailuissa.

Lasten askartelu-tuotteilla saa hauskaa jälkeä.

veitsi-, keittiöväline- ja muilla kotitaloustarvikkeiden markkinoilla. Kasvua näillä melko vakailla markkinoilla haetaan perehtymällä entistä paremmin markkinoihin ja asiakkaiden tarpeisiin sekä tarjoamalla uusia tuotteita, jotka sopivat kodin muillekin käyttöalueille. Myös kokonaan uusia tuotteita kehitetään näille markkinoille.

Tammikuussa 1997 Fiskars osti Royal Floor Mats -yhtiön, joka on alansa markkinajohtaja USA:ssa. Ulko- ja sisätiloissa käytettäviä ovimattoja valmistava yritys vahvistaa Fiskarsin kotitaloussektoria ja osaltaan myös lisää vientiä USA:sta muihin maihin.

Retkeily- ja vapaa-ajan tuotteet Kuluttajatuoteryhmän ulkoilu- ja vapaa-ajan tuotteet ovat ensisijaisesti Fiskars Gerberin USA:ssa valmistamia tuotteita. Ulkoilua ja retkeilyä harrastavien ihmisten suosimien Billnäsissä valmistettujen kirveiden myynti on edelleen kasvanut. Viime vuonna tuotiin markkinoille seitsemäs Handy-kirves, joka on hyvin pienikokoinen ja kulkee helposti mukana vyöllä tai repussa. Kilpailutilanteen kiristyessä Gerberin tehtaalla on käytetty merkittäviä resursseja valmistusmenetelmien tehostamiseen. Viime vuosina on keskitytty lähinnä uusien tuotteiden tuomiseen markkinoille. Näin on parhaiten voitu hyödyntää Fiskarsin vankkaa alan erikoisosaamista ja hyviä suhteita jakeluun.

Kodin ja toimiston sähkötarvikkeet Tämä tuoteryhmä on nopeimmin kasvava alueemme. Vuoden 1996 toisella neljänneksellä Fiskars osti Yhdysvalloissa toimivan sähkö-, puhelin- ja antenniverkkojen ylijännitesuojaimia valmistavan Newpoint Corporationin. Newpointin ja vuonna 1995 ostetun Power Sentryn ansiosta Fiskars pystyy jatkossakin vahvistamaan asemaansa tällä hajanaisella, mutta kasvavalla markkinasektorilla. Molempien yhtiöiden tuotevalikoimat ja jakelukanavat täydentävät toisiaan

Aquaporen kastelu-laitteet on suunniteltu säästämään vettä.

Newpointin ylijännitesuoja varmistaa tietokoneen moitteettoman toiminnan.

Portable Productsin tuotteiden avulla työkalut löytyvät sieltä mistä pitääkin.

Gerberin veitsistä löytyy oma malli kullekin harrastajalle.

hyvin ja luovat Fiskarsille hyvät mahdollisuudet laajentua edelleen USA:n ylijännitesuojamarkkinoilla. Fiskarsin vahvuutena ovat kilpailukykyiset tuotteet sekä vankka markkina-asema.

Työkaluvyöt ja -laukut Tämä tuoteryhmä on uusin kuluttajatuotteiden perheessä. Vuoden toisella neljänneksellä ostettiin yhdysvaltalainen Portable Products, joka on markkinoiden johtava karkeasta purjekankaasta valmistettavien työkaluvöiden, -laukkujen sekä muiden kannettavien työkalujen säilytykseen ja kuljettamiseen tarkoitettujen tuotteiden toimittaja. Portable Products edustaa jakelu- ja yrityskulttuuria, jolla on vahvat synergiasiteet sekä Fiskarsin muihin kuluttajatuotteisiin että Fiskarsille tuttuun jakeluun. Näillä ennen kaikkea ns. tee-se-itse -harrastajille suunnatuilla tuotteilla uskotaan olevan erittäin hyvät kasvun mahdollisuudet.

Jo vuosia on kuluttajatuoteryhmän kasvu perustunut kolmeen perustekijään: uusien tuotteiden kehittämiseen, uusien markkinoiden hyödyntämiseen sekä tarkkaan valittujen tuotteiden ja yhtiöiden ostamiseen.

Uusien tuotteiden kehittäminen Suuri osa kuluttajatuoteryhmän kasvusta tulee uusista asiakaslähtöisistä tuotteista, jotka yhä useammin edustavat myös uutta valmistusteknologiaa. Ehkä parhaana esimerkkinä tästä on vuonna 1996 esitelty uusi puutarhan voimatyökalujen sarja, johon kuuluvat ergonomisesti suunniteltu ja käden luonnollista puristusliikettä hyväksi käyttävät pienet oksasakset sekä kahta eri kokoa olevat puutarhan voimasakset, joissa ainutlaatuinen hammasvaihde lisää leikkuuvoimaa. Leikkaaminen näillä tuotteilla on entistä helpompaa ja tehokkaampaa. Saksi- ja toimistotuotteiden valikoimaa laajennettiin tuomalla markkinoille mm. uudet lasten sakset, kuviosakset, paperipuristimet ja useita muita tuotteita. Kaikkiaan vuoden aikana esiteltiin koulu-, toimisto- ja askartelutuotteiden ryhmässä yli 75 uutuutta.

Uusien valmistusprosessien kehittäminen on jatkuva haaste. Esimerkiksi Wausaun yksikössä on yhteistyössä Middletonissa sijaitsevan tuotekehityskeskuksen kanssa kehitetty puutarha- ja retkeilytuotteissa käytettävien sahanterien uusi hiontamenetelmä. Menestyksellistä Softouch-teknologiaa taas on sovellettu myös uuteen puutarhasaksien sarjaan.

Markkinakehitys Vuoden 1994 jälkipuoliskolla kuluttajatuoteryhmän toimintaa ryhdyttiin laajentamaan uusille maaantieteellisille alueille. Tämän strategian toteuttaminen jatkuu edelleen.

Itä-Euroopan markkinoihin keskittyvän liiketoimintayksikön merkittävä kasvu jatkui vuoden aikana. Suunnitelmat Venäjälle Pietarin läheisyyteen rakennettavasta valmistusyksiköstä ovat viivästyneet maan talousvaikeuksien ja muiden epävarmuustekijöiden vuoksi. Avainhenkilöstöä on rekrytoitu ja rakennustyöt lähestyvät loppuaan. Yksikön toiminta on tarkoitus aloittaa kevään 1997 aikana. Puolassa, Unkarissa ja Tshekin tasavallassa on toiminnan kehitys ollut menestyksekästä, joskin edelleen vaatimattomalla tasolla. Aasiassa ja Tyynenmeren alueella toimivan liiketoimintaryhmän tehokkaan

Softgrip-toimistosakset ovat pehmeäkahvaiset.

Montanan veitset edustavat alansa huippua.

pohjatyön ansiosta Fiskarsille on muodostumassa merkittävä asiakaskunta Japaniin, Kiinaan, Australiaan ja muihin tämän yhä tärkeämmän markkina-alueen maihin.

Liiketoiminnan kehitys Latinalaisessa Amerikassa on nopeutunut alueen tilanteen vakiintumisen myötä sekä Mexico Cityyn perustetun myynti- ja jakelukonttorin ansiosta. Jakeluverkoston kehittämistä jatketaan edelleen valituissa maissa tällä alueella ja tuotteiden kysyntää pyritään lisäämään mm. osallistumalla valituille kuluttajatuotemessuille.

Yritysostot Vuoden 1996 aikana tehtiin kaksi merkittävää yritysostoa ja alkuvuonna 1997 saatettiin päätökseen kolmas. Sekä Portable Products että Newpoint Corporation ovat välittömästi vahvistaneet kuluttajatuoteryhmää tuomalla omaa osaamistaan uusilta alueilta. Molempien yhtiöiden yrityskulttuuri sekä pyrkimys erinomaiseen tulokseen omilla markkinoillaan edustavat samaa ajattelutapaa kuin muillakin kuluttajatuotteiden yksiköillä. Niiden sopeutuminen Fiskars-ympäristöön on sujunut hyvin joustavasti. Tammikuussa 1997 ostettuun Alterra Holdings Corporationiin kuuluu kaksi kuluttajatuotealalla toimivaa yritystä: puutarhakastelulaitteisiin erikoistunut Aquapore Moisture Systems ja ovimattoja valmistava Royal Floor Mats. Aquapore on USA:n johtavia vettä säästävien sadetuslaitteiden sekä muiden nurmikko- ja puutarhakastelutuotteiden valmistajia. Vuonna 1924 perustettu Royal Floor Mats on ulko- ja sisätiloissa käytettävien ovimattojen markkinajohtaja USA:ssa. Molempien yritysten tuotteiden pääasiallisena raaka-aineena käytetään vanhoista autonrenkaista tehtyä kumijauhetta. Yritykset vahvistavat Fiskarsin asemaa entisestään USA:n kuluttajatuotemarkkinoilla ja lisäävät vientimahdollisuuksia USA:sta muihin maihin.

Uusia Fiskarsin toiminta-ajatukseen sopivia yrityksiä, joiden vahvuudet ja osaaminen tuovat lisäarvoa Fiskarsin organisaatioon, etsitään edelleen.

Royal Floor Matsin matot valmistetaan käytetyistä autonrenkaista.

Palkinnot Fiskars on jo monena vuotena saanut tunnustusta hyvästä tuotekehityksestä ja designista. USA:ssa merkittävimpiin palkintoihin kuuluu Business Week -lehden "Gold Industrial Design Award", joka myönnettiin kuluttajatuoteryhmälle vuosina 1993 ja 1994. Euroopassa tunnustusta on saatu niin ikään peräkkäisinä vuosina mm. Saksassa Hannoverin messuilla ja Ranskassa Pariisin puutarhamessuilla.

Menestys on jatkunut edelleen. Suomessa suunniteltu ja valmistettu voimasaksiperhe sai tammikuussa 1997 EU:n arvostetun European Design Prize 1997 -palkinnon, Pro Finnish Design 1997 -palkinnon ja useita muita tunnustuksia.

USA:ssa uusia palkintoja saivat vuonna 1996 Wausaun tehtaat: Learning Magazine myönsi Teacher's Choice Award -palkinnon Fiskars Softgrip -lastensaksille. American Society of Aging myönsi Fiskarsin Softouch-käsityösaksille hopeamitalin uusien tuotteiden suunnittelukilpailussa.

Bridgendissä Walesissa valmistetut oksasakset ovat saaneet uuden ulkomuodon.

Inhan Tehtaat

Pauli Lantonen

Inhan Tehtaat valmistaa ja markkinoi Buster-alumiiniveneitä harrastus- ja ammattikäyttöön, ovi- ja ikkunasaranoita, erikois-radiaattoreita ja kiskonkiinnitystarvikkeita. Päämarkkina-alueita ovat Suomi ja muut Pohjoismaat.

Buster-venemalliston uudistaminen alkoi vuonna 1994 ja jatkuu edelleen: Suomen suosituin vene, Buster RS, korvattiin uudella Buster M:llä, joka jatkaa uutta Buster-veneiden linjaa. Uusi malli esiteltiin lehdistölle ja jälleenmyyjille syksyllä 1996 ja veneilijän saatavilla se on vuoden 1997 veneilykauden alusta lähtien.

Moottoriveneiden kysyntä elpyi edellisiin vuosiin verrattuna, mutta oli kuitenkin päämarkkina-alueillamme edelleen alhaisella tasolla. Malliston uusiminen, tuotantoon tehdyt investoinnit ja aktiivinen tuotekehitys ovat lisänneet Buster-veneiden kilpailukykyä ja vahvistaneet niiden asemaa avomoottoriveneiden ykkösenä Pohjoismaissa. Buster-veneille myönnettiin vuonna 1996 ensimmäisenä veneenä Suomessa EU-direktiivin mukainen CE-merkintä.

Uudisrakentaminen oli vuoden aikana edelleen vähäistä, etenkin Suomessa ja Ruotsissa, ja saranoiden kysyntä oli melko heikkoa. Vanhojen asuntojen korjausrakentamisen osuus sen sijaan kasvoi ja auttoi samalla saranoiden kokonaiskysynnän selvään nousuun edelliseen vuoteen verrattuna. Saranoiden tuotekehityksessä on yhä enemmän kiinnitetty huomiota asiakkaiden ja käyttäjien erityistarpeisiin. Inhan Tehtaat onkin onnistunut lisäämään markkinaosuuttaan ja edelleen vahvistamaan asemaansa johtavana saranavalmistajana Pohjoismaissa. Tuotantoon tehdyt investoinnit, kattava tuotevalikoima ja joustava asiakaskeskeinen toiminta vahvistavat saranoiden kilpailukykyä myös tulevaisuudessa.

Vanhojen asuntojen peruskorjausten yhteydessä tehtävä kosteiden tilojen, kuten kylpyhuoneiden, saunojen ja pesutilojen, uusiminen on säilyttänyt radiaattorien kysynnän edellisten vuosien tasolla.

Pitkäaikaisiin toimitussopimuksiin perustuvat kiskonkiinnittimien toimitukset Suomen, Ruotsin ja Norjan rautateille säilyivät edelleen hyvällä tasolla. Vahvan tuoteosaamisen omaava tuotekehitys, tuotantoon tehdyt investoinnit ja alan pitkäaikainen tuntemus varmistavat asemaamme Pohjoismaiden suurimpana kiskonkiinnittimien toimittajana. Vuoden 1996 aikana solmittiin lisenssisopimus englantilaisen Pandrol Limitedin kanssa uuden Fastclip-kiinnikkeen valmistuksesta ja markkinoinnista. Nämä uudet kiinnikkeet edustavat alan nykyaikaisinta ja entistä rationaalisempaa kiskonkiinnitys- ja radanrakentamistekniikkaa.

Avainlukuja	*1996*	*1995*
Liikevaihto Mmk	***92***	*85*
-josta ulkomailla, %	***28***	*28*
Osuus konsernin liikevaihdosta, %	***4***	*4*
Liikevoitto Mmk	***12***	*11*
Henkilöstö	***153***	*152*

Liikevaihto markkina-alueittain

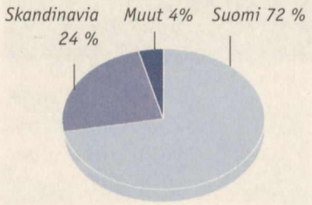

Buster M on tervetullut uutuus perheveneilyyn.

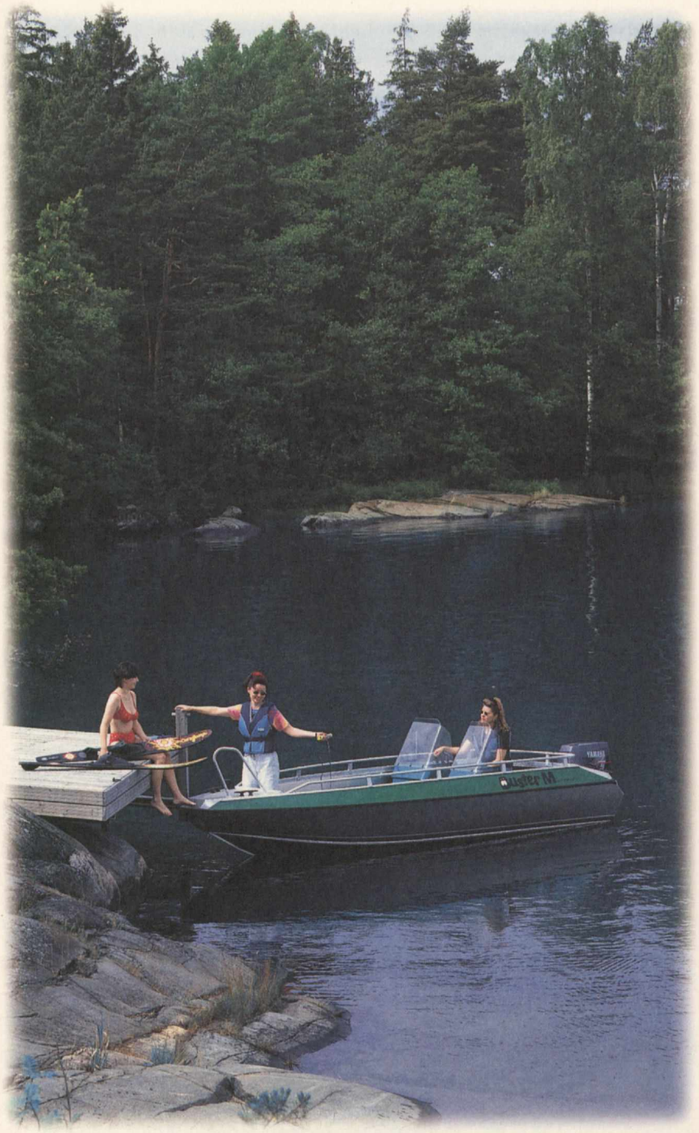

Buster-veneiden lippulaiva Magnum on vakiinnuttanut asemansa turvallisena matka- ja työveneenä.

Uusien saranoiden pitää olla paitsi murtovarmoja myös helppoja asentaa.

Inhan Tehtaiden kiskonkiinnittimet täyttävät myös uusien junien asettamat vaatimukset.

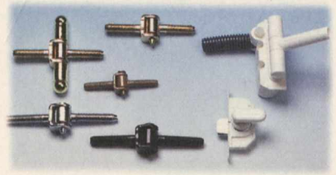

Saranoilla on kysyntää vilkkaan korjausrakentamisen ansiosta.

Kiinteistöryhmä

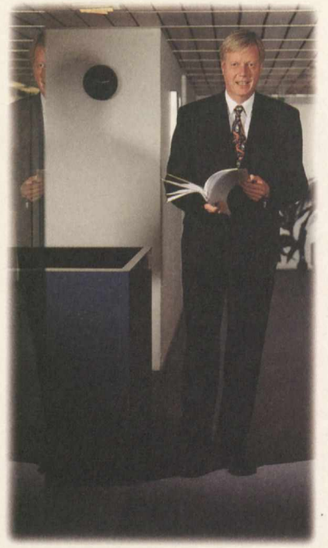

Ingmar Lindberg

Kiinteistöryhmä käsittää 15 000 hehtaarin maa-alueiden hallinnan sekä siihen liittyvän palvelutoiminnan. Läntisellä Uudellamaalla sijaitsevat alueet ovat konsernille merkittävä omaisuus, johon kuuluu yli 100 järveä ja noin 250 kilometriä rantaviivaa. Alueilla harjoitetaan sekä nykyaikaista metsä- ja maataloutta että kiinteistöjalostusta.

Kiinteistöryhmän toiminta jatkui vuonna 1996 aikaisemmin määriteltyjen suuntaviivojen mukaisesti.

Perinteinen kiinteistötoiminta, metsä- ja maatalous, hoidettiin suunnitelmien mukaisesti. Metsien hakkuut noudattavat metsänhoitosuunnitelmia ja menekin takaa monivuotinen sopimus ulkopuolisen tahon kanssa. Maatalouden siirtyminen EU-aikaan toimii Fiskarsin näkökulmasta hyvin. Laatupuun käsittelyä kehitettiin edelleen ja se tuokin maatalousosastolle tervetulleita lisätuloja.

Ferrarian toiminta käsittää kiinteistöjen arvoa lisäävää jalostusta sekä kiinteistöalaan liittyviä palvelumuotoja. Hankoniemi 2000 -projekti etenee suunnitelmien mukaisesti ja Hankoniemellä sijaitsevia Ferrarian maita koskeva osayleiskaava on tekeillä. Sen odotetaan tulevan hyväksytyksi vuoden 1997 aikana.

Kulttuurihistoria ja ympäristö Fiskarsin ruukkialueilla jatketaan ympäristön ja rakennusten ylläpitoa. Fiskarsin ruukin tärkeimpien historiallisten rakennusten kunnostus etenee aikataulun mukaisesti ja valmistuu vuonna 1999 yhtiön 350-vuotissyntymäpäiville. Merkittäviä projekteja vuonna 1996 olivat mm. ravintolan perustaminen Kuparipajaan, silta viljamakasiinin ylimpään kerrokseen sekä uusien tilojen kunnostaminen Fiskarsiin muuttaneille käsityöläisille. Fiskarsissa toimii nyt kaksi korkeatasoista ravintolaa, joissa on yhteensä tilaa yli 100 hengelle.

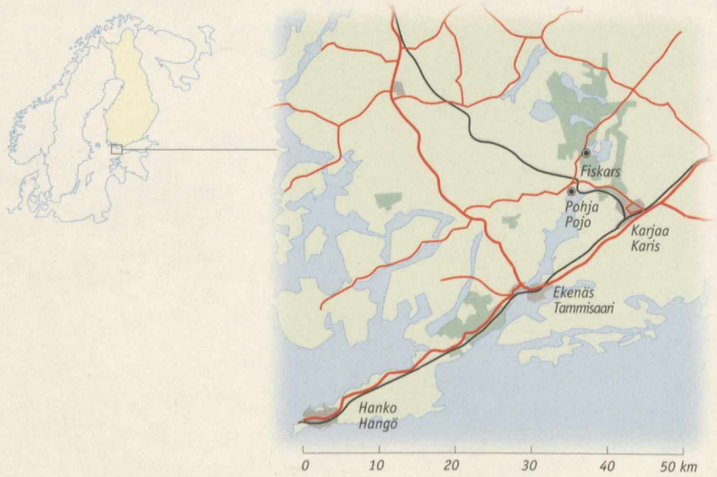

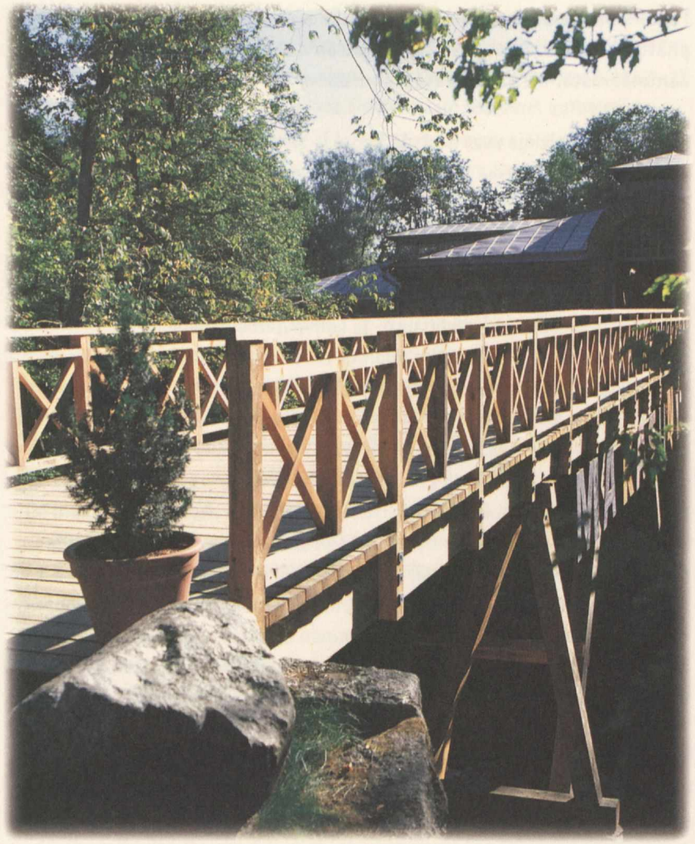

Fiskarsin ruukin Viljamakasiiniin vievä silta on rakennettu alueen omasta lehtikuusesta.

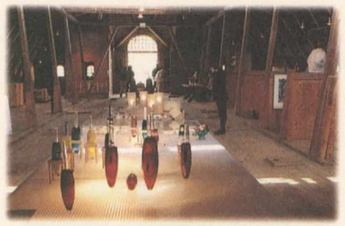

Fiskarsissa asuvat taiteilijat ja käsityöläiset kokosivat jo kolmannen kerran yhteisen näyttelyn.

Fiskarsin ruukin ja sen ympäristön metsät ovat hyvin hoidettuja puistomaisen kauniita havu-, lehti- jopa jalopuualueita.

Fiskarsin Suutarinmäkeä koskeva suunnittelu etenee ja se valmistunee vuoden 1997 alussa. Suutarinmäki tuo tarvittavan lisän asuntojen ja tonttien tarjontaan Fiskarsiin muuttajille.

Alueella jo vuosisatoja harjoitettua teollista toimintaa esitellään yleisölle yhtiön ylläpitämissä pysyvissä näyttelyissä Fiskarsissa ja Billnäsissä, joissa vuosittain vierailee yli 40 000 matkailijaa.

Käsityöläisten ja pienyrittäjien muutto Fiskarsiin on jatkunut vuoden aikana. Heistä neljäkymmentä kokoontui kolmanteen yhteiseen näyttelyyn viljamakasiinissa kesällä 1996. Uutta viime vuonna oli maanlaajuinen "Puun aika" -näyttely, joka pidettiin Kuparipajassa. Nämäkin näyttelyt olivat erittäin suosittuja.

Kellotapuli on Fiskarsin ruukissa kävijöille tuttu maamerkki.

Merkittävät osakkuudet

METRA

Fiskars on Metra Oy Ab:n suurin osakkeenomistaja. Vuoden 1996 päättyessä Fiskars omisti 15 % Metran osakekannasta ja 22 % äänimäärästä. Metra noteerataan Helsingin Arvopaperipörssissä.

Metran päätoimialoja ovat Wärtsilä Diesel ja Sanitec. Kolmas teollinen toimiala on Imatra Steel. Wärtsilä Diesel on maailman johtava keskinopeiden diesel- ja kaasumoottoreiden valmistaja sekä merkittävä nopeakäyntisten moottorien toimittaja. Moottoreita käytetään voimalähteenä laivoissa ja voimaloissa.

Sanitec on Euroopan suurin kylpyhuonekeramiikan valmistaja ja on saavuttanut vahvan aseman myös muissa kylpyhuonetuotteissa. Imatra Steel on erikoisterästen valmistaja auto- ja konepajateollisuudelle.

Metra-konsernin liikevaihto vuonna 1996 oli 11,7 mrd. mk (10,6 mrd. mk vuonna 1995), josta Wärtsilä Dieselin liikevaihto oli 8,0 mrd. mk, Sanitecin 2,7 mrd. mk ja Imatra Steelin 925 Mmk 1996. Metran liikevoitto oli 1 104 Mmk (985 Mmk) ja tulos rahoituserien jälkeen 894 Mmk (795 Mmk). Tulos osaketta kohti oli 22,64 mk (19,78 mk). Myönteiseen tuloskehitykseen vaikuttivat erityisesti kertaluonteiset myyntivoitot. Henkilöstön määrä oli tilikauden alussa 12 006 ja lopusssa 12 076. Suomessa konserniyhtiöiden palveluksessa oli tilikauden päättyessä 3 589 henkilöä (3 756).

Metran tavoitteena on kasvattaa konsernin arvoa kehittämällä teollisuutta pitkäjänteisesti. Lisäarvon luominen on ollut keskeinen lähtökohta päätoimialojen määrätietoiselle kehittämiselle ja kansainvälisen aseman vahvistamiselle.

Liikevaihto toimialoittain

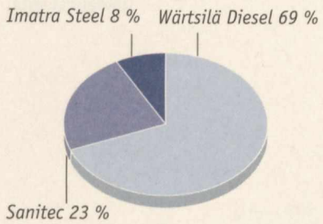

Liikevaihto markkina-alueittain

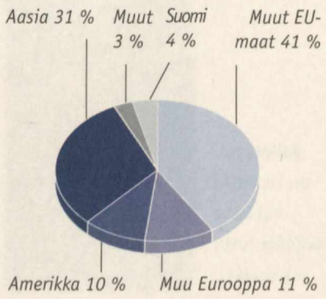

Päätoimialojen vahvistaminen jatkuu Rakennejärjestelyt Metra-konsernin päätoimialojen kehittämiseksi ja vahvistamiseksi jatkuivat. Tehdasautomaatiojärjestelmiä toimittava Cimcorp Oy myytiin sveitsiläiselle Swisslog-konsernille kesällä 1996.

Metra ja italialainen Fincantieri Cantieri Navali S.p.A. ilmoittivat syyskuussa alustavasta sopimuksesta yhtiöiden dieseltoimintojen yhdistämiseksi. Lopullinen sopimus allekirjoitettiin tammikuussa 1997. Syntyvästä Wärtsilä NSD Oy Ab -yhtiöstä tulee maailman suurin raskaiden ja diesel- ja kaasumoottoreiden valmistaja. Metra omistaa uudesta yhtiöstä aluksi 87,8 % ja Fincantieri 12,2 %. Yhtiö muodostuu Wärtsilä Dieselistä ja Fincantierin omistamasta New Sulzer Dieselistä ja Diesel Ricerchestä sekä aluksi 40 %:n omistuksesta Fincantierin yhtiöitetyssä dieselmoottoritoimialassa Grandi Motori Triestessä. Sopimuksen voimaantulo edellyttää kansallisten viranomaisten hyväksymistä, jonka jälkeen uuden yhtiön toiminta alkaa.

Metra-konserni sai vuoden aikana uusia tilauksia 11,5 mrd. mk:n arvosta (11,8 mrd. mk). Wärtsilä Dieselin tilauskanta oli vuoden vaihteessa 4,7 mrd. mk (4,9 mrd. mk). Wärtsilä Diesel jatkoi voimakasta tuotekehitystä ja uudistetun moottorivalikoimansa kansainvälistä markkinointia sekä investoi tuotannon tehostamiseen. Sanitecilla oli menestyksellinen vuosi, vaikka kehitys sen markkinoilla oli vuoden aikana vaihtelevaa. Sanitecin menestys perustuu vahvaan markkina-asemaan ja tehtaiden työnjaon hyödyntämiseen. Imatra Steelin liikevaihdon ja tuloksen heikentyminen verrattuna ennätykselliseen vuoteen 1995 oli odotettua erikoisteräksen hinnan jyrkän laskun takia.

Exide Electronics Yhdysvaltalainen Exide Electronics Group Inc. osti maaliskuussa 1996 Fiskarsin UPS-liiketoiminnan (DPSI). Osa kauppahinnasta maksettiin käteisellä ja loput osakkeilla. Fiskars on nyt 16 % omistusosuudellaan Exiden suurin osakkeenomistaja. Exide Electronicsin osakkeet noteerataan NASDAQ -järjestelmässä.

EXIDE ELECTRONICS
Strategic Power Management™

Exide Electronicsin liikevaihto oli 460 milj. USD syyskuun lopussa 1996 päättyneellä tilikaudella. Henkilöstön määrä on noin 3 000.

Exide Electronics toimittaa strategisia energianhallintaratkaisuja sekä yrityksille ja laitoksille että yksityisille tietokoneiden käyttäjille. Yhtiö on yksi kolmesta yrityksestä maailmassa, jotka tarjoavat kaikkia UPS-tuotteita ja -palveluita maailmanlaajuisesti. Exiden tuotteisiin kuuluvat PC- ja LAN-ympäristössä käytettävät pienjärjestelmät sekä keskustietokoneiden ja tietokonekeskusten yhteyteen soveltuvat suurjärjestelmät. Lisäksi yhtiön tuotteita käytetään suojaamaan herkkiä elektronisia instrumentteja, kuten prosessinhallintalaitteita, lennonjohtokalustoa, lääketieteellisiä ja laboratorioalan laitteita sekä telekommunikaatiojärjestelmiä. Yhtiön asema parani DPSI-kaupan myötä ennen kaikkea ns. pienjärjestelmien markkinoilla.

Exide Electronics Group Inc.:in pääkonttori sijaitsee Raleighissa Pohjois-Carolinassa. Tuotantolaitokset sijaitsevat Raleighissa ja Wilmingtonissa Pohjois-Carolinassa, San Diegossa Kaliforniassa, Tijuanassa Meksikossa ja Espoossa Suomessa.

Gyllenberg Ane Gyllenberg Oy on perustettu vuonna 1911 ja se on Suomen johtava omaisuudenhoitaja. Gyllenberg tarjoaa palveluja sekä yksityisille että instituutioille.

GYLLENBERG
1911

Gyllenberg Asset Management vastaa omaisuudenhoidosta ja hallinnoi jo yli 8 miljardin markan asiakasvaroja. Gyllenbergin kuuden sijoitusrahaston asiakasvarat nousivat vuoden loppuun mennessä noin 1,7 miljardiin markkaan.

AG Pankkiiriliike Oy vahvisti edelleen asemaansa vuonna 1996 ja oli yksi Suomen suurimmista välittäjistä. Sen markkinaosuus Helsingin Arvopaperipörssissä oli 6,7 % ja Suomen Optiopörssissä 15,2 %.

Gyllenberg on päättänyt vuoden 1997 aikana anoa pankkitoimilupaa perustaakseen oman pankin, joka tarjoaa lisävaihtoehtoja asiakkaiden käteisvarojen sijoittamiseen.

Fiskars omistaa 20 % Ane Gyllenberg Oy:n osakkeista.

Björkboda Björkboda Lås Oy Ab valmistaa ulko- ja sisäovien lukkorunkoja. Päämarkkinalueet ovat Suomi ja Skandinavia. Yhtiön liikevaihto vuonna 1996 oli 70 milj. mk ja henkilöstön määrä oli 123 henkilöä.

BJÖRKBODA

Vuoden aikana on Abloy-lukkovalikoima uudistettu ja uusia Boda-tuotteita on lanseerattu Pohjoismaiden ulkopuolisille markkinoille. Uudisrakentaminen oli alhaisella tasolla, mutta samaan aikaan lisääntyneen asuntojen ja muiden kiinteistöjen korjausrakentamisen ansiosta Björkboda saavutti tavoitteensa Pohjoismaissa. Myös yleiset suhdannenäkymät parantuivat jonkin verran vuoden loppua kohden. Björkboda on vuoden aikana hakenut kasvua myös Baltiasta, Puolasta, Venäjältä ja muista itäisen Euroopan maista, joissa asuntojen rakentamisen tarve on suuri.

Fiskars omistaa 18 % Björkboda Lås Oy Ab:n osakkeista.

Tilinpäätös 1996

17 Hallituksen toimintakertomus

22 Konsernin tuloslaskelma

23 Konsernin kassavirtalaskelma

24 Konsernin tase

26 Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

28 Tilinpäätöksen liitetiedot

36 Tytär- ja osakkuusyritykset

38 Viisivuotiskatsaus

39 Tietoja Fiskarsin osakkeista

40 Osakekohtaiset tunnusluvut

41 Muita osake- ja osakastietoja

44 Emoyhtiön tuloslaskelma ja kassavirtalaskelma

45 Emoyhtiön tase

46 Hallituksen ehdotus emoyhtiön voittovarojen käytöstä

47 Tilintarkastuskertomus

Hallituksen toimintakertomus

Talouskehitys yhtiön päämarkkina-alueilla oli vuoden alkupuoliskolla ennakko-odotuksia parempi. Vaikka loppuvuonna kasvu hieman laantuikin, vuosi oli kokonaisuutena varsin hyvä. Suomen talous kehittyi suhteellisen suotuisasti: matala inflaatio ja vakaa markan arvo loivat perustan Suomen liittymiselle lokakuussa Euroopan valuuttajärjestelmään (ERM).

Fiskarsin kannalta erittäin tärkeät Yhdysvaltojen markkinat kehittyivät suotuisasti ja myös Euroopassa kulutustavaroiden kysyntä oli kohtuullisen hyvä.

Vuoden 1996 aikana saatettiin loppuun yhtiön monivuotinen suunnitelma toiminnan keskittämiseksi kolmeen pääalueeseen: teolliseen toimintaan kuluttajatuotealalla, pitkäaikaisiin teollisiin sijoituksiin ja kiinteistöhallintaan. Tavoite ydintoimintoihin keskittymiseksi saavutettiin, kun häiriöttömän virransyötön laitteisiin erikoistunut UPS-liiketoiminta myytiin amerikkalaiselle Exide Electronics Group, Inc:lle maaliskuussa.

Konsernin teollisen toiminnan tulokset olivat edellisvuotista paremmat. Sekä kuluttajatuoteryhmässä että Inhan Tehtailla tuotannon määrä kasvoi ja kannattavuus parani.

Uudeksi pitkäaikaiseksi sijoituskohteeksi tuli edellä mainittu Exide Electronics.

Kiinteistötoimintaa jatkettiin aikaisempien vuosien toimintalinjoja noudattaen. Hankoniemi 2000 -projektin kaavoitustyö jatkui suunnitelmien mukaan.

Liikevaihto, Mmk

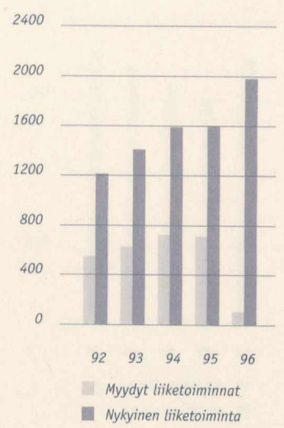

Vuosi 1996 Vuoden 1996 liikevaihto oli 2 097 miljoonaa markkaa (edellisenä vuonna 2 320 Mmk). Kun eliminoidaan maaliskuussa myydyn UPS-toiminnan alkuvuoden 112 Mmk:n liikevaihto ja vastaavasti edellisen vuoden 581 Mmk:n liikevaihto, jatkuvan liiketoiminnan kasvu on 24 %. Konsernin liikevoitto oli 225 Mmk (239 Mmk) ja lisäksi UPS-toiminnan myynnistä kirjattiin, verot huomioon ottaen, 479 Mmk:n satunnainen tuotto.

Suurin markkina-alue oli entistä selvemmin Pohjois-Amerikka, jonka osuus kokonaismyynnistä oli 1 197 Mmk eli 57 %. Edellisen vuoden vastaavat luvut olivat 1 130 Mmk ja 49 %.

Suomen markkinoiden osuus liikevaihdosta oli 189 Mmk, mikä vastaa 9 %:a yhtymän kokonaismyynnistä. Edellisenä vuonna, jolloin UPS-liiketoiminta oli vielä mukana, vastaavat luvut olivat 228 Mmk ja 10 %. Vienti Suomesta oli 159 Mmk yhtymän sisäiset toimitukset mukaan laskien.

Maaliskuussa Fiskars osti USA:n Minnesotan osavaltiossa sijaitsevan Portable Products, Inc:n ja kesäkuussa kalifornialaisen Newpoint Corporationin liiketoiminnat. Portable Products valmistaa muun muassa työkalujen mukana kuljettamiseen ja säilyttämiseen käytettäviä vöitä ja laukkuja. Newpoint, joka valmistaa ja markkinoi ylijännitesuojaimia antenni-, puhelin- ja sähköverkkoihin, täydentää Fiskarsin vuonna 1995 ostaman Power Sentryn tuotevalikoimaa ja markkinakanavia. Ostetut yritykset ovat kehittyneet odotusten mukaisesti ja sopeutuneet Fiskarsin toimintaympäristöön erinomaisesti. Niiden osuus kulutustavararyhmän liikevaihdosta oli noin 6 %.

Liikevoitto, Mmk

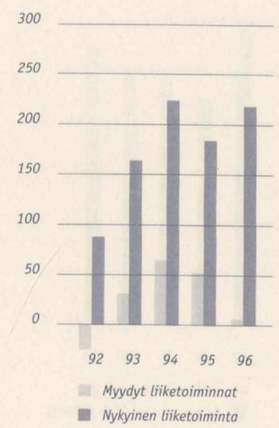

Konsernitase vastaavaa, Mmk

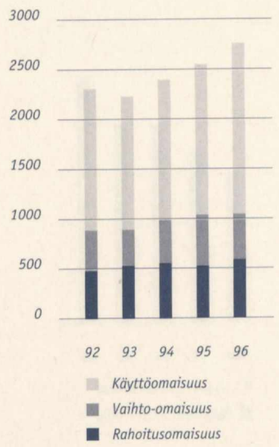

Konsernitase vastattavaa, Mmk

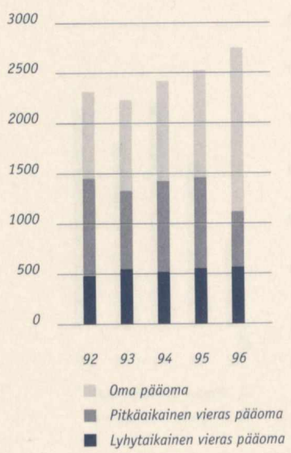

Tammikuussa 1997 Fiskars osti amerikkalaisen Alterra Holdings Corporationin, johon kuuluu kaksi kuluttajatuotealalla toimivaa yritystä: puutarhankastelulaitteisiin erikoistunut Aquapore Moisture Systems ja ovimattoja valmistava Royal Floor Mats. Tämän kaupan arvo on noin 360 Mmk.

Aquapore Moisture Systems on USA:n johtavia vettä säästävien sadetuslaitteiden sekä muiden nurmikon- ja puutarhankastelutuotteiden valmistajia. Tuotteiden varsinaisena raaka-aineena käytetään vanhoista autonrenkaista tehtyä kumijauhetta. Yritys sijaitsee Phoenixissä, Arizonassa, ja sen palveluksessa on noin 55 henkilöä. Arvioitu liikevaihto on noin 140 Mmk.

Vuonna 1924 perustettu Royal Floor Mats on ulko- ja sisätiloissa käytettävien ovimattojen markkinajohtaja USA:ssa. Myös näiden tuotteiden pääasiallisena raaka-aineena käytetään kierrätyskumia. Yrityksen johto ja yksi tuotantolaitos ovat Los Angelesissa, Kaliforniassa, toinen valmistusyksikkö Calhounissa, Georgiassa. Vakinaisen henkilökunnan määrä on noin 160 ja arvioitu liikevaihto noin 190 Mmk.

Osakkeet Helsingin Arvopaperipörssissä osakkeiden hinnat vahvistuivat vuoden aikana. HEX-indeksi kohosi tasaisesti koko vuoden ajan ja nousi vuositasolla kaikkiaan 46 %. Fiskarsin A-osakkeen kurssi kohosi vuoden aikana 63 % ja K-sarjan osakkeet 57 %.

Helmikuussa 1996 hallitus päätti lunastaa yhtiön A- ja K-osakkeita 38 milj. markalla.

Näkymät Alkaneen vuoden näkymät ovat kaikilla päämarkkina-alueilla hyvät. Myynnin kasvu jatkuu vahvana etenkin USA:ssa sekä tehtyjen yritysostojen että sisäisen kasvun ansiosta. Rahoitusasema säilyy vakaana.

Konsernin kannattavuus ja liiketoiminta-alueet ovat perusteiltaan kunnossa. Toimintastrategian selkiinnyttäminen on saatettu loppuun UPS-toiminnan myynnin myötä. Osaamisen keskittämisen ja vakavaraisuuden ansiosta yhtiöllä on nyt vankat edellytykset kuluttajatuoteryhmän toiminnan kehittämiselle sekä sisäisen kasvun että yritysostojen avulla.

Teollisen liiketoiminnan tulokset

Kuluttajatuoteryhmän liikevaihto oli 1 867 Mmk (1 485 Mmk), mikä vastaa 26 %:n kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Kuluttajatuotteiden osuus konsernin kokonaisliikevaihdosta kasvoi 89 %:iin (64 %). Lähes kaksi kolmasosaa liikevaihdosta syntyi USA:ssa, jossa kasvua oli 35 %. Ryhmän liikevoitto oli 239 Mmk (199 Mmk).

Inhan toiminnan tulokset kehittyivät alan yleiskehityksen mukaisesti. Liikevaihto kasvoi 92 Mmk:aan (85 Mmk), mikä oli 8 % edellisvuotista korkeampi. Liikevoitto oli 12 Mmk (11 Mmk).

UPS-liiketoiminnasta kertyi alkuvuonna 112 Mmk:n liikevaihto ja 6 Mmk:n tulos.

Kiinteistöryhmän 42 milj. markan (46 Mmk) liikevaihtoon heijastui kotimaan kiinteistömarkkinoiden yleinen tilanne. Sekä kiinteistöyhtiö Ferrarian että perinteisen kiinteistötoiminnan, maa- ja metsätalouden, tulokset olivat positiiviset.

Rahoitusasema Sekä toiminnan että investointien kassavirta oli vahvasti positiivinen. Vastaavasti konsernin rahoitustilanne oli koko vuoden hyvä.

Omavaraisuusaste oli 59 %. Kertomuskauden jälkeen tapahtuneen Alterran oston jälkeenkin omavaraisuusaste säilyy edelleen selvästi yli 50 %:ssa.

Osinkotuotot koostuvat pääosin Metrasta saaduista osingoista. Osinkojen yhteissummaan, 30 Mmk (21 Mmk), sisältyy myös yhtiöveron hyvitys. Exide Electronics ei maksanut osinkoa syyskuussa 1996 päättyneeltä tilikaudelta.

Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista oli 2 Mmk (5 Mmk).

Muut nettorahoituskulut laskivat pääosin hyvän rahoitustilanteen johdosta 39 Mmk:aan (67 Mmk).

Konserni ei käytä rahoitusinstrumentteja spekulatiivisesti. Johdannaisia käytetään hallituksen hyväksymien periaatteiden mukaan vain määriteltyjen valuutta- ja korkoriskien hallintaan. Vuoden vaihteessa johdannaisten markkina-arvot eivät merkittävästi poikenneet niiden nimellisarvoista.

Muut tilinpäätöstiedot

Satunnainen tuotto UPS-liiketoiminnan myynnistä oli 652 Mmk, josta aiheutuva vero on 173 Mmk.

Tilikauden voitto verojen ja laskennallisen verovelan muutoksen jälkeen oli 623 Mmk (147 Mmk).

Tulos osaketta kohden (laskettu Helsingin Arvopaperipörssin sääntöjen mukaan) oli 19,50 mk (15,70 mk) ja oma pääoma osaketta kohden 224,20 mk (146,80 mk).

Sijoitetun pääoman tuotto oli 12,8 % (13,8 %) ja oman pääoman tuotto 10,5 % (11,3 %).

Konsernin ulkomaisten yhtiöiden valuuttamääräisten tuloslaskelmien ja niitä koskevien vertailu- ja liitetietojen muuntamisessa Suomen markoiksi on käytetty tilikauden keskiarvokursseja. Konsernin ja sen emoyhtiön tilinpäätösperiaatteet ovat olennaisilta osiltaan vertailukelpoisia kansainvälisessä tilinpäätösraportoinnissa yleisesti sovellettavien periaatteiden (IAS) kanssa.

Henkilöstö UPS-liiketoiminnan myynnin seurauksena Fiskarsin henkilöstön määrä aleni 892 henkilöllä, joista Suomessa 162. Suomen yksiköiden työllisyystilanne oli vuoden aikana kokonaisuutena hyvä. Henkilöstön kokonaisvahvuus oli vuoden lopussa koko konsernissa 3 434 (4 088), josta Suomessa 657 henkilöä (833).

Konsernin johto Hallitus nimitti 1.1.1996 lähtien ekonomi Erkki Hokkisen yrityssuunnittelujohtajaksi, ekonomi Juha Rauhalan rahoitusjohtajaksi ja varatuomari Kurt-Erik Forsstedtin lakiasiainjohtajaksi.

Investoinnit, Mmk

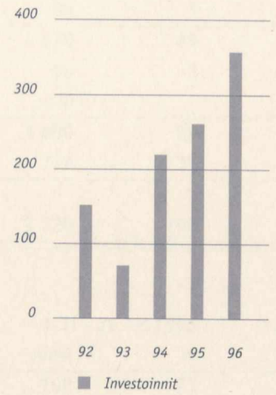

Omavaraisuusaste, %

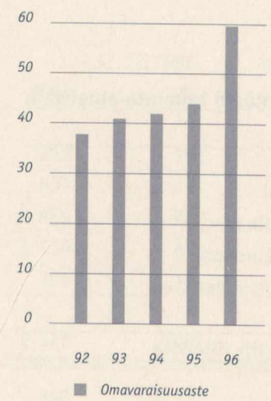

Investoinnit Yritysostoihin (mukaan lukien ostettujen yritysten käyttöpääomat) sijoitettiin yhteensä 110 Mmk. Konsernin teollisen ja muun toiminnan käyttöomaisuuteen investoitiin yhteensä 93 Mmk. Investointikohteet olivat pääosin tuotannon ylläpito- ja rationalisointiprojekteja sekä tuotekehityksen ja jakelun tehostamiseen tähtääviä hankintoja. Yksittäisistä kohteista mainittakoon USA:sta Wausaun uusi jakelukeskus ja tuotantolaitoksen laajennus Puolassa.

Osakkeisiin ja muihin pitkäaikaisiin sijoituksiin käytettiin yhteensä 161 Mmk, joista suurimman osan muodostivat Exide Electronicsin osakkeisiin sijoitetut 106 Mmk. Exide Electronics Group, Inc:n osakekannasta Fiskarsilla on noin 16 %. Pitkäaikaisia sijoituksia Metraan tehtiin 38 Mmk, minkä jälkeen Fiskarsin osuus Metra-konsernista oli vuoden vaihteessa 15,1 % osakkeista ja 22,1 % äänistä.

Vuoden lopussa sekä Metran että Exide Electronicsin osakkeiden markkina-arvot ylittivät kirjanpitoarvot.

Vuoden 1996 varsinainen yhtiökokous Maaliskuun 21. päivänä 1996 pidetyssä yhtiökokouksessa vahvistettiin vuoden 1995 tilinpäätös hallituksen ehdotuksen mukaisesti. Yhtiökokous päätti maksaa osinkoa A-osakkeille 7,50 markkaa/osake ja K-osakkeille 6,70 markkaa/osake.

Yhtiökokous valitsi uudelleen erovuorossa olleet hallituksen jäsenet Erik Stadighin ja Robert G. Ehrnroothin.

Yhtiön yhtiöjärjestys muutettiin siten, että yhtiöllä on yksi varsinainen tilintarkastaja ja tarvittaessa yksi varatilintarkastaja.

Varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin Eric Haglund (KHT) ja varatilintarkastajaksi KHT-yhteisö KPMG Wideri Oy Ab.

Yhtiökokous päätti myöntää hallitukselle sivulla 42 tarkemmin selostetun osakepääoman korotusvaltuutuksen.

Henkilöstö toiminta-alueittain	*31.12.1996*		*31.12.1995*		*muutos*
		%		*%*	*%*
Suomi	**657**	**19**	833	20	-21
Skandinavia	**223**	**6**	260	6	-14
Muu Eurooppa	**425**	**12**	440	11	- 3
Pohjois-Amerikka	**2 120**	**62**	2 555	63	-17
Muut	**9**	**0**			
Konserni yhteensä	**3 434**	**100**	4 088	100	-16

Liikevaihto liiketoiminta-alueittain	*1.1. - 31.12.1996*		*1.1. - 31.12.1995*		*muutos*
	Mmk	*%*	*Mmk*	*%*	*%*
Kuluttajatuotteet	**1 867**	**89**	1 485	64	26
Inha	**92**	**4**	85	4	8
Teollisuus yhteensä	**1 959**	**93**	1 570	68	25
Konsernitoiminnot, kiinteistöt, muut	**45**	**2**	50	2	
Sisäinen myynti	**-19**		- 20		
Nykyinen liiketoiminta	**1 986**	**95**	1 600	69	24
Myyty liiketoiminta	**112**	**5**	719	31	
Konserni yhteensä	**2 097**	**100**	2 320	100	-10

Tulokset liiketoiminta-alueittain	*1.1. - 31.12.1996*		*1.1. - 31.12.1995*		*muutos*
	Mmk	*%*	*Mmk*	*%*	*%*
Kuluttajatuotteet	**239**	**89**	199	73	20
Inha	**12**	**4**	11	4	10
Teollisuus yhteensä	**251**	**94**	210	77	19
Konsernitoiminnot, kiinteistöt, muut	**-31**		- 25		
Nykyinen liiketoiminta	**220**	**82**	185	68	19
Myyty liiketoiminta	**6**	**2**	53	19	
Konsernin liikevoitto	**225**	**84**	239	87	-6
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista	**43**	**16**	36	13	20
Konsernin liiketoimintojen tulos	**268**	**100**	274	100	- 2

Liikevaihto markkina-alueittain	*1.1. - 31.12.1996*		*1.1. - 31.12.1995*		*muutos*
	Mmk	*%*	*Mmk*	*%*	*%*
Suomi	**189**	**9**	228	10	-17
Skandinavia	**272**	**13**	307	13	-11
Muu Eurooppa	**388**	**18**	459	20	-15
Pohjois-Amerikka	**1 197**	**57**	1 130	49	6
Muut	**51**	**2**	196	8	-74
Konserni yhteensä	**2 097**	**100**	2 320	100	-10
Vienti Suomesta	**159**	**8**	398	17	-60

Konsernin tuloslaskelma (Mmk)

		1996	%	1995	%
Liikevaihto		2 097,3	100,0 %	2 319,6	100,0 %
Hankinnan ja valmistuksen kulut		– 1 350,8		– 1 497,3	
Bruttokate		746,5	35,6 %	822,3	35,5 %
Myynnin ja markkinoinnin kulut		– 327,6		– 367,7	
Hallinnon kulut		– 144,6		– 144,6	
Liiketoiminnan muut tuotot		4,1		1,5	
Liiketoiminnan muut kulut		– 53,2		– 72,9	
Liikevoitto		225,3	10,7 %	238,6	10,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut	(4)				
Osinkotuotot		30,0		21,3	
Korkotuotot		21,2		15,2	
Muut rahoitustuotot		0,2		0,5	
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista		2,1		4,9	
Korkokulut		– 54,1		– 76,9	
Muut rahoituskulut		– 6,7		– 6,1	
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja		217,9	10,4 %	197,5	8,5 %
Satunnaiset tuotot, verojen jälkeen	(6)	479,3		29,4	
Voitto ennen veroja		697,2	33,2 %	226,9	9,8 %
Välittömät verot					
Tilikauden verot	(7)	– 74,4		– 80,1	
Tilikauden voitto		622,8	29,7 %	146,8	6,3 %

Konsernin kassavirtalaskelma (Mmk)

		1996	1995
Liiketoiminnan kassavirta			
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja		217,9	197,5
Poistot	(3)	83,2	86,6
Suoriteperusteen mukaan kirjattujen erien oikaisu	(32)	7,4	44,4
Tulorahoitus ennen käyttöpääoman muutoksia		308,5	328,5
Lyhytaikaisten saamisten muutos		19,4	– 46,1
Vaihto-omaisuuden muutos		– 16,5	– 119,1
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos		– 36,5	9,7
Liiketoiminnan kassavirta		275,0	173,1
Rahoitustulot		19,7	14,9
Osinkotulot		23,8	19,2
Rahoitusmenot		– 71,7	– 86,7
Maksetut verot		– 117,6	– 62,6
Liiketoiminnan kassavirta (netto)		129,1	57,8
Investointien kassavirta			
Yritysostot		– 110,4	– 28,8
Investoinnit osakkeisiin		– 128,1	– 111,4
Investoinnit muuhun käyttöomaisuuteen		– 92,9	– 96,4
Investoinnit pitkäaikaisiin sijoituksiin		– 32,8	– 24,9
Liiketoimintojen myynti		827,6	124,2
Myydyt osakkeet			6,0
Muu käyttöomaisuuden myynti		6,0	13,2
Investointien kassavirta (netto)		469,4	– 118,1
Rahoitustoimintojen kassavirta			
Omien osakkeiden lunastus		– 37,8	
Pitkäaikaisten velkojen muutos		– 297,1	21,6
Lyhytaikaisten korollisten velkojen muutos		– 77,0	42,4
Lyhytaikaisten saamisten muutos		0,2	
Pitkäaikaisten saamisten muutos		– 1,9	15,5
Maksetut osingot		– 52,7	– 31,4
Rahoitustoimintojen kassavirta (netto)		– 466,3	48,0
Likvidien varojen muutos		132,3	– 12,3
Likvidit varat 1.1.		41,8	54,0
Likvidien varojen kurssimuutos		2,1	0,0
Likvidit varat 31.12.		176,3	41,7

Konsernin tase (Mmk)

Vastaavaa		31.12.96	%	31.12.95	%
Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot					
Aineettomat hyödykkeet					
Liikearvo	(8)	**116,0**		53,8	
Muut pitkävaikutteiset menot	(9)	**17,4**		46,0	
		133,4	**4,8 %**	99,8	3,9 %
Aineelliset hyödykkeet					
Maa- ja vesialueet	(10)	**125,4**		123,4	
Rakennukset ja rakennelmat	(11)	**121,0**		120,0	
Koneet ja laitteet	(12)	**209,7**		209,9	
		456,1	**16,5 %**	453,3	17,6 %
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset					
Osakkuusyhtiöosakkeet	(13)	**14,8**		13,5	
Muut osakkeet ja osuudet	(13)	**937,4**		818,9	
Muut pitkäaikaiset saamiset	(18)	**171,8**		133,7	
		1 124,0	**40,6 %**	966,1	37,5 %
Vaihto- ja rahoitusomaisuus					
Vaihto-omaisuus					
Aineet ja tarvikkeet		**135,2**		189,7	
Keskeneräiset tuotteet		**90,1**		88,0	
Valmiit tuotteet		**239,4**		246,4	
Ennakkomaksut		**2,4**		0,7	
		467,0	**16,9 %**	524,8	20,4 %
Saamiset					
Myyntisaamiset		**349,7**		441,8	
Lainasaamiset		**0,1**		1,2	
Siirtosaamiset		**38,7**		39,5	
Muut saamiset		**23,5**		7,9	
		412,0	**14,9 %**	490,4	19,0 %
Rahat ja pankkisaamiset		**176,3**	**6,4 %**	41,7	1,6 %
		2 768,8	**100,0 %**	2 576,1	100,0 %

Vastattavaa		31.12.96	%	31.12.95	%
Oma pääoma	(22)				
Sidottu oma pääoma					
Osakepääoma		**230,0**		230,0	
Muu sidottu oma pääoma		**291,5**		282,5	
		521,5	**18,8 %**	512,5	19,9 %
Vapaa oma pääoma					
Voittovarat edellisiltä tilikausilta		**495,2**		436,5	
Tilikauden voitto		**622,8**		146,8	
		1 118,0	**40,4 %**	583,3	22,6 %
Oma pääoma, yhteensä		**1 639,5**	**59,2 %**	1 095,8	42,5 %
Pakolliset varaukset	(24)	**4,0**	**0,1 %**	10,9	0,4 %
Vieras pääoma					
Pitkäaikainen	(25)				
Joukkovelkakirjalainat		**0,1**		55,1	
Lainat rahoituslaitoksilta		**469,2**		723,5	
Eläkelainat		**80,6**		101,0	
Laskennallinen verovelka	(23)	**26,6**		37,4	
Muut pitkäaikaiset velat		**55,2**		44,1	
		631,6		961,1	
Lyhytaikainen osa		**– 77,4**		– 51,9	
Pitkäaikainen vieras pääoma, netto		**554,2**	**20,0 %**	909,2	35,3 %
Lyhytaikaiset velat					
Lainat rahoituslaitoksilta		**26,3**		86,4	
Pitkäaikaisten velkojen lyhennykset		**77,4**		51,9	
Ennakkomaksut		**0,4**		25,3	
Ostovelat		**119,2**		168,0	
Siirtovelat	(29)	**331,8**		215,4	
Muut lyhytaikaiset velat		**16,0**		13,2	
		571,1	**20,6 %**	560,2	21,7 %
		2 768,8	**100,0 %**	2 576,1	100,0 %

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätös on sivuilla 22–25 ja konsernin emoyhtiön tilinpäätös sivuilla 44–45. Tilinpäätöstiedot esitetään Suomen markkoina, ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin arvoihin lukuun ottamatta eräitä kiinteään käyttöomaisuuteen kohdistettuja arvonkorotuksia.

Fiskarsin tilinpäätösraportointi perustuu Suomen kirjanpitolain mukaisiin tilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja on siten olennaisilta osiltaan vertailukelpoinen kansainvälisessä raportointikäytännössä (IAS) yleisesti sovellettavien laskentaperiaatteiden kanssa.

Konsernitilinpäätöksen laajuus Konsernitilinpäätökseen sisältyvät kaikki ne yritykset, joissa Fiskars Oy Ab:llä on suoraan tai välillisesti yli puolet äänimäärästä, sekä osakkuusyritykset, joissa konsernilla on merkittävä omistusosuus (20%). Hankitut tai perustetut tytäryritykset sekä osuudet osakkuusyrityksistä sisältyvät konsernitilinpäätökseen hankinta- tai perustamishetkestä alkaen omistusajan loppuun.

Keskinäinen osakkeenomistus ja konserniliikearvot Konserniyritysten keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa käytetään hankintamenomenetelmää. Hankitun tytäryrityksen verottamattomista varauksista lasketaan verovelka, joka sisältyy konsernin pitkäaikaisiin velkoihin. Muu osa näistä varauksista katsotaan osaksi konserniin hankittua omaa pääomaa. Tytäryrityksen hankintamenon ja hankitun nettovarallisuuden erotus kohdistetaan mahdollisuuksien mukaan niille konsernitaseen erille, joista eliminointierojen katsotaan johtuvan. Muu osa esitetään liikearvona, joka poistetaan tasaerin viimeistään kymmenessä vuodessa.

Sisäiset liiketapahtumat Konsernin sisäiset liiketapahtumat eliminoidaan konsolidoinnin yhteydessä.

Vähemmistöosuudet Vähemmistöosuudet tuloksesta ja omasta pääomasta esitetään konsernin tuloslaskelmassa ja taseessa omana eränään.

Sijoitukset osakkuusyrityksiin ja muihin yrityksiin Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyritysten tilikauden tuloksista esitetään rahoituserissä. Osakkuusyritysten arvo esitetään konsernitaseessa pääomaosuusmenetelmän mukaisesti siten, että sijoitusten hankintamenoja oikaistaan yritysten hankintahetkien jälkeen kertyneillä osuuksilla näiden tuloksista, yrityksistä saaduilla osingoilla sekä goodwill-poistoilla. Sijoitukset muihin yrityksiin esitetään taseissa sijoitusten alkuperäisen määrän suuruisina; tarvittaessa näitä arvoja alennetaan käypää arvoa vastaavaksi.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan konserniyrityksissä tapahtumapäivän kursseihin. Tilikauden päättyessä kaikki terminoidut saatavat ja velat arvostetaan termiinikursseihin ja muut ulkomaan rahan määräiset saatavat ja velat arvostetaan tilinpäätöspäivän kursseihin. Sekä realisoituneet että realisoitumattomat kurssierot kirjataan tilikauden tulokseen.

Ulkomaisten tytäryritysten tilinpäätösten muuntaminen Suomen markoiksi Ulkomaisten tytäryritysten valuuttamääräiset tuloslaskelmat muunnetaan Suomen markoiksi käyttäen keskiarvokursseja, jotka on laskettu Suomen Pankin julkaisemien tilinavauskurssien ja tilikauden jokaisen kuukauden lopun kurssien perusteella. Kaikki tase-erät, lukuun ottamatta em. keskiarvokurssein laskettua tilikauden tulosta, muunnetaan Suomen markoiksi käyttäen Suomen Pankin ilmoittamia tilinpäätöspäivän kursseja. Tilikauden voitosta aiheutuva muuntoero sisältyy konsernin vapaaseen omaan pääomaan.

Valuuttakurssien vaihtelusta johtuvat muuntoerot konsernin ulkomaisten tytäryritysten omissa pääomissa käsitellään lajikohtaisesti joko konsernin sidotussa tai vapaassa omassa pääomassa. Vastaavalla tavalla käsitellään myös konsernin ulkomaisten tytäryritysten nettovarallisuuden suojaamisesta aiheutuvat kurssierot.

Konsernin ulkomaisissa tytäryhtiöissä oleva nettovarallisuus on pääsääntöisesti suojattu. Koska konsernin liiketoiminnan painopiste on voimakkaasti USA:ssa, osa USA:han kertyneestä nettovarallisuudesta on jätetty USD-määräiseksi.

Tutkimus- ja kehittämismenot Tutkimuksesta ja kehittämisestä aiheutuvat menot kirjataan vuosikuluina tulokseen.

Eläkesitoumukset Henkilöstön eläketurvasta aiheutuvat vastuut katetaan eläkevakuutuksin. Pieni osa jo eläkkeellä olevista henkilöistä kuuluu konsernin emoyhtiön eläkesäätiön piiriin. Eläkesäätiön vastuuvajauksessa tapahtuvat muutokset kirjataan konsernin emoyhtiön tulokseen ja vastuuvajaus esitetään velkana sen taseessa. Eläkesäätiön vastuu on kokonaan katettu.

Käyttöomaisuus ja poistot Käyttöomaisuus arvostetaan hankinta- ja valmistuskustannuksiin lukuun ottamatta eräiden maa-alueiden arvoihin sisältyviä arvonkorotuksia. Arvonkorotusten vastaerät sisältyvät sidottuun omaan pääomaan. Kuluva käyttöomaisuus esitetään suunnitelman mukaisten poistojen jälkeisessä jäännösarvossaan, ja siitä tehdään poistosuunnitelman mukaiset tasapoistot, jotka perustuvat omaisuuden arvioituun taloudelliseen käyttöikään.

Vaihto-omaisuus Vaihto-omaisuus esitetään taseessa fifo-periaatetta noudattaen hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden välittömien ja välillisten menojen tai niitä alemman luovutushinnan määräisenä. Luovutushintana pidetään käypää hintatasoa vähennettynä tavanomaisilla myynnistä aiheutuvilla kuluilla.

Satunnaiset tuotot ja kulut Suurehkot, varsinaiseen liiketoimintaan kuulumattomat erät, esimerkiksi merkittävät toimialojen myynneistä aiheutuneet satunnaiset tuotot, esitetään konsernin tuloslaskelmassa veroilla vähennettyinä. Toimialojen lopettamisista tai myynneistä aiheutuneet kulut esitetään vastaavasti satunnaisina kuluina.

Kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset, verottamatta olevat varaukset Kertynyt poistoero ja vapaaehtoisten varausten kertymä esitetään piilevän verovelan osuudella vähennettynä osana konsernin omaa pääomaa.

Verot Tilikauden veroina esitetään muut kuin satunnaiseriin kohdistuvat verot. Tilikauden veroihin sisältyy piilevän verovelan muutos.

Tilinpäätöksen liitetiedot (Mmk)

	Konserni 1996	Konserni 1995	Emoyhtiö 1996	Emoyhtiö 1995
Tuloslaskelma (liitetiedot keskikurssein)				
1. Tilikauden palkat				
Palkat työajalta luontaisetuineen	**392,1**	421,3	**17,9**	12,8
Eläkekulut	**37,7**	40,2	**4,2**	2,5
Henkilösivukulut	**110,5**	131,5	**3,2**	3,3
Palkat ja henkilösivukulut yhteensä	**540,3**	593,0	**25,4**	18,6
2. Maksetut rahapalkat				
Hallitukset ja toimitusjohtajat	**20,9**	18,1	**6,6**	4,7
Muu henkilökunta	**414,0**	461,5	**12,1**	9,2
Maksetut rahapalkat yhteensä	**435,0**	479,6	**18,6**	13,9

Lainasaatava konsernijohdolta on 0,7 Mmk. Laina erääntyy 31.12.1999. Lainan korko on 6 %.
Emoyhtiön toimitusjohtajan eläkeiäksi on sovittu 60 vuotta.

3. Toimintokohtaiset poistot				
Hankinnan ja valmistuksen poistot	**51,2**	48,4	**3,9**	3,6
Myynnin ja markkinoinnin poistot	**3,0**	4,3		
Hallinnon poistot	**5,9**	6,3	**1,4**	1,1
Muut poistot	**23,1**	27,6		0,4
Suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	**83,2**	86,6	**5,4**	5,1
4. Rahoitustuotot ja -kulut				
Osinkotuotot	**30,0**	21,3	**77,1**	68,5
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista	**10,9**	9,5	**10,9**	14,5
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista	**10,3**	5,7	**26,0**	19,5
Muut rahoitustuotot	**0,2**	0,5	**2,1**	2,5
Kurssierot	**1,4**	0,5	**20,8**	-8,6
Kurssierot tytäryhtiösijoitusten suojauksesta			**-12,3**	15,3
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	**2,1**	4,9		
Korkokulut	**-54,1**	-76,9	**-41,7**	-59,5
Muut rahoituskulut	**-8,1**	-6,7	**-5,4**	-0,7
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	**-7,4**	-41,2	**77,6**	51,5
5. Konsernin sisäiset rahoitustuotot ja -kulut (sisältyvät edellisen kohdan kokonaislukuihin)				
Osinkotuotot			**45,5**	43,0
Korkotuotot			**19,9**	23,1
Muut rahoitustuotot			**2,1**	2,5
Korkokulut			**-10,3**	-13,9
Rahoitustuotot ja kulut konserniyhtiöiltä yhteensä			**57,3**	54,7
6. Satunnaiset tuotot ja kulut				
UPS liiketoiminnan myynnistä saatu voitto	**652,3**		**559,5**	
Bronto liiketoiminnan myynnistä saatu voitto		39,2		
Tytäryhtiöosakkeiden myyntivoitot ja -tappiot				0,1
Satunnaiseriin kohdistuva vero	**-173,0**	-9,8	**-156,7**	
Satunnaiset tuotot ja kulut yhteensä	**479,3**	29,4	**402,8**	0,1

	Konserni 1996	Konserni 1995	Emoyhtiö 1996	Emoyhtiö 1995
7. Verot				
Tilikaudelle kuuluvat maksetut ja laskelman mukaan maksuunpantavat verot, yhteensä	**260,9**	87,7	**171,0**	21,1
josta satunnaiserien osuus	**-173,0**	-9,8	**-156,7**	
Verot tuloksesta ennen satunnaiseriä	**87,9**	77,9	**14,2**	21,1
Laskennallisen verovelan muutos	**-13,5**	2,2		
Tilikauden verot tuloslaskelmassa	**74,4**	80,1	**14,2**	21,1

Tase, vastaavaa (tilinpäätöspäivän kurssein)
Käyttöomaisuuden muutokset

8. Liikearvo				
Hankintamenot 1.1.	**109,0**	131,8		
Tilikauden muuntoerot	**4,5**	-2,4		
Vuoden alun hankintamenot	**113,5**	129,4		
Investoinnit	**80,9**	33,1		
Vähennys	**-18,9**	-53,1		
Muu muutos	**-2,9**	-0,3		
Hankintamenot 31.12.	**172,6**	109,0		
Kertyneet suunnitelman mukaiset poistot 1.1.	**55,2**	77,4		
Tilikauden muuntoerot	**2,1**	-1,8		
Vuoden alun suunnitelmapoistot	**57,3**	75,6		
Tilikauden suunnitelmapoistot	**13,2**	11,1		
Vähennys	**-14,0**	-31,5		
Muu muutos	**0,1**	0,1		
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	**56,6**	55,2		
Kirjanpitoarvo 31.12.	**116,0**	53,8		
9. Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintamenot 1.1.	**136,0**	143,4	**2,7**	2,2
Tilikauden muuntoerot	**9,5**	-9,0		
Vuoden alun hankintamenot	**145,5**	134,4	**2,7**	2,2
Investoinnit	**2,9**	3,5	**0,8**	0,5
Vähennykset	**-97,9**	-1,7	**-0,2**	0,0
Muu muutos	**2,8**	-0,2	**0,0**	0,0
Hankintamenot 31.12.	**53,4**	136,0	**3,3**	2,7
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	**90,1**	80,7	**1,2**	0,8
Tilikauden muuntoerot	**6,6**	-5,0		
Vuoden alun suunnitelmapoistot	**96,7**	75,7	**1,2**	0,8
Tilikauden suunnitelmapoistot	**8,7**	15,0	**0,5**	0,4
Vähennykset	**-69,3**	-0,5	**-0,1**	0,0
Muu muutos	**-0,0**	-0,1		
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	**36,0**	90,1	**1,7**	1,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	**17,4**	46,0	**1,6**	1,5

	Konserni 1996	Konserni 1995	Emoyhtiö 1996	Emoyhtiö 1995
10. Maa- ja vesialueet				
Hankintamenot 1.1.	**55,3**	55,9	**17,2**	17,0
Arvonkorotukset 1.1.	**68,1**	68,1	**68,1**	68,1
Tilikauden muuntoerot	**0,1**	-0,1		
Vuoden alun hankintamenot	**123,5**	123,9	**85,3**	85,1
Investoinnit	**1,9**	0,2	**0,4**	0,2
Myynnit	**-0,0**	-0,7	**-0,0**	-0,1
Muu muutos		-0,1		
Kirjanpitoarvo 31.12.	**125,4**	123,4	**85,7**	85,3
11. Rakennukset				
Hankintamenot 1.1.	**202,9**	200,8	**86,7**	79,7
Tilikauden muuntoerot	**3,9**	-2,8		
Vuoden alun hankintamenot	**206,8**	198,0	**86,7**	79,7
Investoinnit	**5,2**	13,7	**2,1**	7,0
Vähennykset	**-0,4**	-11,8	**-0,0**	-0,0
Muu muutos		3,1		
Hankintamenot 31.12.	**211,6**	202,9	**88,8**	86,7
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	**82,9**	76,6	**37,0**	33,8
Tilikauden muuntoerot		-1,0		
Vuoden alun suunnitelmapoistot	**82,9**	75,6	**37,0**	33,8
Tilikauden suunnitelmapoistot	**8,0**	7,6	**3,3**	3,2
Vähennykset	**-0,4**	-0,3		
Muu muutos	**0,0**	0,0		
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	**90,6**	82,9	**40,3**	37,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	**121,0**	120,0	**48,5**	49,7
12. Koneet ja laitteet				
Hankintamenot 1.1.	**540,1**	492,0	**14,4**	13,0
Tilikauden muuntoerot	**22,1**	-20,8		
Vuoden alun hankintamenot	**562,2**	471,2	**14,4**	13,0
Investoinnit	**87,5**	90,3	**2,9**	1,4
Vähennykset	**-108,8**	-19,6	**-1,0**	-0,0
Muu muutos	**-0,6**	-1,8		
Hankintamenot 31.12.	**540,3**	540,1	**16,4**	14,4
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	**330,2**	299,1	**9,8**	8,3
Tilikauden muuntoerot	**12,3**	-12,0		
Vuoden alun suunnitelmapoistot	**342,5**	287,1	**9,8**	8,3
Tilikauden suunnitelmapoistot	**53,4**	52,9	**1,5**	1,5
Vähennykset	**-66,5**	-7,8	**-1,0**	0,0
Muu muutos	**1,1**	-2,1		
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	**330,5**	330,2	**10,4**	9,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	**209,7**	209,9	**6,0**	4,7
13. Osakkeet ja osuudet				
Hankintamenot 1.1.	**832,4**	753,2	**1 288,7**	1 224,5
Tilikauden muuntoerot	**0,0**	0,0		
Vuoden alun hankintamenot	**832,4**	753,2	**1 288,7**	1 224,5
Investoinnit	**128,1**	84,0	**155,4**	84,5
Vähennykset	**-5,5**	-6,0	**-63,5**	-6,2
Muu muutos	**-2,8**	1,2	**-6,4**	-14,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	**952,2**	832,4	**1 374,2**	1 288,7

	Konserni 1996	Konserni 1995	Emoyhtiö 1996	Emoyhtiö 1995
14. Käyttöomaisuuden muutokset yhteensä				
Hankintamenot 1.1.	**1 875,7**	1 777,1	**1 409,8**	1 336,4
Arvonkorotukset 1.1.	**68,1**	68,1	**68,1**	68,1
Tilikauden muuntoerot	**40,1**	-35,2	**0,0**	0,0
Vuoden alun hankintamenot	**1 983,9**	1 810,0	**1 477,9**	1 404,5
Investoinnit	**306,4**	224,8	**161,6**	93,7
Vähennykset	**-231,5**	-92,9	**-64,8**	-6,2
Muu muutos	**-3,4**	1,8	**-6,4**	-14,2
Hankintamenot 31.12.	**2 055,4**	1 943,8	**1 568,3**	1 477,8
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	**558,4**	533,8	**48,0**	42,9
Tilikauden muuntoerot	**21,0**	-19,8	**0,0**	0,0
Vuoden alun suunnitelmapoistot	**579,4**	514,0	**48,0**	42,9
Tilikauden suunnitelmapoistot	**83,2**	86,6	**5,4**	5,1
Vähennykset	**-150,0**	-40,0	**-1,1**	0,0
Muu muutos	**1,1**	-2,1	**0,0**	0,0
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	**513,8**	558,5	**52,4**	48,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	**1 541,7**	1 385,3	**1 516,0**	1 429,9

Käyttöomaisuuden muutokset liitetietojen kohdissa 8 –14 on laskettu tilinpäätöspäivän kurssiin.

15. Tuotannon koneiden ja laitteiden poistamaton hankintameno **141,6** 159,3

16. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Kuluva käyttöomaisuus esitetään suunnitelman mukaisten poistojen jälkeisessä jäännösarvossa ja siitä tehdään poistosuunnitelman mukaiset tasapoistot, jotka perustuvat omaisuuden arvioituun taloudelliseen käyttöikään.

Konsernissa yleisesti sovelletut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit ovat:

Liikearvo	10 vuotta	10,0 %
Muut pitkävaikutteiset menot	3–10 vuotta	10,0–33,3 %
Rakennukset	25–40 vuotta	2,5–4,0 %
Kuljetusvälineet	4 vuotta	25,0 %
Koneet ja kalusto	3–10 vuotta	10,0–33,3 %

	Konserni 1996	Konserni 1995	Emoyhtiö 1996	Emoyhtiö 1995
17. Verotusarvot (Suomessa)				
Maa- ja vesialueet	**38,7**	46,9	**28,6**	36,2
Rakennukset ja rakennelmat	**37,7**	45,4	**33,8**	32,8
Osakkeet ja osuudet	**758,7**	504,8	**894,5**	644,5
Yhteensä 31.12.	**835,1**	597,1	**956,9**	713,5
18. Pitkäaikaiset saamiset				
Lainasaamiset	**2,8**		**140,4**	107,8
Muut pitkäaikaiset saamiset	**169,1**	133,7	**164,9**	127,6
Yhteensä 31.12.	**171,8**	133,7	**305,3**	235,4

Pitkäaikaiset saamiset sisältävät pääosin sijoituksia Metra Oy Ab:n pörssinoteerattuihin joukkovelkakirjalainoihin.

	Konserni 1996	Konserni 1995	Emoyhtiö 1996	Emoyhtiö 1995
19. Pitkäaikaisiin sijoituksiin sisältyvien tytär- ja osakkuusyhtiöiden osakkeiden kirjanpitoarvot yhteensä				
Tytäryhtiöt			**440,0**	465,8
Osakkuusyhtiöt	**14,8**	13,5	**11,7**	11,2
Yhteensä 31.12.	**14,8**	13,5	**451,8**	477,0
20. Saamiset konserniyhtiöiltä				
Myyntisaamiset			**0,2**	0,3
Lainasaamiset			**138,4**	106,3
Siirtosaamiset			**16,1**	2,7
Muut saamiset			**252,9**	233,5
Yhteensä 31.12.			**407,6**	342,7
21. Saamiset osakkuusyhtiöiltä				
Myyntisaamiset	**0,0**	0,0		
Lainasaamiset	**0,6**	0,2	**0,6**	0,2
Siirtosaamiset		0,3		0,3
Muut saamiset				
Yhteensä 31.12.	**0,6**	0,6	**0,6**	0,5

Tase, vastattavaa

	Konserni 1996	Konserni 1995	Emoyhtiö 1996	Emoyhtiö 1995
22. Oma pääoma				
Sidottu oma pääoma				
Osakepääoma				
K-osakkeet				
1.1.	**87,2**	59,9	**87,2**	59,9
Rahastoanti		27,3		27,3
31.12.	**87,2**	87,2	**87,2**	87,2
A-osakkeet				
1.1.	**142,8**	58,2	**142,8**	58,2
Rahastoanti		84,6		84,6
31.12.	**142,8**	142,8	**142,8**	142,8
Osakepääoma 31.12.	**230,0**	230,0	**230,0**	230,0
Vararahasto				
1.1.	**212,9**	325,1	**212,9**	324,8
Rahastoanti		-111,9		-111,9
Muu lisäys/vähennys		-0,3		
Vararahasto 31.12.	**212,9**	212,9	**212,9**	212,9
Muu sidottu pääoma				
1.1.	**69,6**	75,9	**42,9**	42,9
Tilikauden muuntoero	**9,0**	-6,6		
Muu lisäys/vähennys		0,3		
Muu sidottu pääoma 31.12.	**78,6**	69,6	**42,9**	42,9
Sidottu pääoma yhteensä	**521,5**	512,5	**485,8**	485,8

	Konserni 1996	Konserni 1995	Emoyhtiö 1996	Emoyhtiö 1995
Vapaa oma pääoma				
1.1.	**583,3**	471,9	**500,3**	425,1
Tilikauden muuntoero	**-0,6**	-2,7		
Osingonjako	**-52,7**	-31,4	**-52,7**	-31,4
Yhtiön lunastamat omat osakkeet	**-37,8**		**-37,8**	
Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmien muuntamisesta keskikurssiin aiheutuva ero	**2,9**	-1,3		
Tilikauden voitto/tappio	**622,8**	146,8	**492,6**	106,6
Vapaa oma pääoma 31.12.	**1 118,0**	583,3	**902,5**	500,3
-vapaaehtoisten varausten osuus omasta pääomasta	**-43,2**	-40,2		
Jakokelpoinen oma pääoma 31.12.	**1 074,8**	543,1	**902,5**	500,3

Tilikauden muuntoerot sisältävät mm. ulkomaanrahan määräisten tytäryhtiösijoitusten suojauksesta aiheutuneet kurssierot.

	Konserni 1996	Konserni 1995	Emoyhtiö 1996	Emoyhtiö 1995
23. Vapaaehtoiset varaukset ja laskennallinen verovelka				
Kertynyt poistoero 1.1.	**29,6**	26,2	**12,8**	16,5
Tilikauden muutokset	**2,1**	3,4	**-0,8**	-3,7
Kertynyt poistoero 31.12.	**31,7**	29,6	**12,0**	12,8
Muut vapaaehtoiset varaukset 1.1.	**26,2**	38,5	**0,0**	0,0
Tilikauden muutokset	**0,4**	-12,3	**0,0**	0,0
Muut vapaaehtoiset varaukset 31.12.	**26,6**	26,2	**0,0**	0,0
Kertynyt poistoero ja muut vapaaehtoiset varaukset yhteensä 31.12.	**58,3**	55,8	**12,0**	12,8
Varauksia vastaavat verovelat 31.12.	**-15,1**	-15,6		
Varausten osuus omasta pääomasta 31.12.	**43,2**	40,2		
Laskennallinen verovelka				
Verovelka poistoerosta ja vapaaehtoisista varauksista	**15,1**	15,6		
Muu laskennallinen verovelka	**11,5**	21,8		
Laskennallinen verovelka yhteensä 31.12.	**26,6**	37,4		
24. Pakolliset varaukset				
Eläkevastuu	**0,6**	6,6	**0,6**	6,6
Muut pakolliset varaukset	**3,3**	4,3		
Pakolliset varaukset yhteensä 31.12.	**4,0**	10,9	**0,6**	6,6

25. Pitkäaikainen vieras pääoma

Konsernin pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksuohjelma

	1997	1998	1999	2000	Myöhemmin	Yhteensä
Joukkovelkakirjalainat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Lainat rahoituslaitoksilta	71,6	56,2	68,7	34,2	238,5	469,2
Eläkelainat	4,9	4,6	4,2	4,0	62,9	80,6
Muut pitkäaikaiset velat	0,9	1,7	1,1	1,1	50,3	55,2
Yhteensä	77,4	62,5	74,0	39,3	351,7	605,0
%	12,8 %	10,3 %	12,2 %	6,5 %	58,1 %	100 %

	Konserni 1996	Konserni 1995	Emoyhtiö 1996	Emoyhtiö 1995
26. Velat konserniyhtiöille				
Pitkäaikainen osuus				
Lainat			**13,4**	13,8
Yhteensä			**13,4**	13,8
Lyhytaikainen osuus				
Ostovelat			**2,1**	0,2
Siirtovelat			**0,2**	2,7
Muut lyhytaikaiset velat			**126,7**	258,1
Yhteensä			**129,1**	261,0
27. Velat osakkuusyhtiöille				
Lyhytaikaiset velat				
Ostovelat				
Siirtovelat		10,0		10,0
Muut lyhytaikaiset velat				
Yhteensä	**0,0**	10,0	**0,0**	10,0
28. Seuraavan ja myöhempien vuosien leasingmaksut				
Käyttöleasing, vuoden 1997 leasingmaksut	**22,5**	23,2	**1,6**	
Käyttöleasing, seuraavien vuosien leasingmaksut	**118,3**	124,7	**0,3**	
Yhteensä	**140,8**	147,9	**1,9**	0,0
29. Siirtovelat				
Verovelat	**188,0**	51,6	**164,8**	16,2
Korkovelat	**6,1**	8,3	**4,3**	10,2
Muut	**137,7**	155,5	**27,7**	16,7
Yhteensä	**331,8**	215,4	**196,8**	43,1
30. Vastuusitoumukset				
Omien sitoumusten vakuudeksi				
-Kiinteistökiinnitykset	**76,3**	114,4	**76,3**	101,1
-Irtaimistokiinnitykset	**4,6**	10,7		
-Pantit	**169,6**	145,6	**169,6**	145,1
-Vekselivastuut	**3,3**	4,0		
-Leasing- ja vuokravastuut	**140,8**	147,9	**1,9**	
Muut vastuut	**5,6**	5,3	**0,2**	0,2
Yhteensä	**400,3**	427,9	**248,0**	246,4
Konserniyhtiöiden sitoumusten vakuudeksi				
-Takaukset			**77,6**	358,9
Yhteensä			**77,6**	358,9
Osakkuusyhtiöiden sitoumusten vakuudeksi				
-Takaukset	**31,1**	18,6	**31,1**	18,6
Yhteensä	**31,1**	18,6	**31,1**	18,6
Muiden sitoumusten vakuudeksi				
-Takaukset	**0,3**	0,6		
-Muut vastuut		4,6		
Yhteensä	**0,3**	5,2		
Vastuusitoumukset yhteensä	**431,7**	451,8	**356,7**	623,9

	Konserni 1996	Konserni 1995	Emoyhtiö 1996	Emoyhtiö 1995
31. Johdannaisten nimellisarvot				
Valuuttaterminoinnit	**217,0**		**217,0**	
Koronvaihtosopimukset	**213,0**		**213,0**	
Korkotermiinit ja futuurit	**46,0**		**46,0**	
32. Kassavirtalaskelma				
Suoriteperusteen mukaan kirjattujen erien oikaisu:				
Osakkeiden arvonalennukset	**4,4**		**6,4**	14,2
Kurssierot	**-1,4**	2,3	**-8,5**	-6,7
Rahoitustuotot	**-53,4**	-41,9	**-116,2**	-105,0
Rahoituskulut	**57,8**	84,0	**47,1**	60,2
Yhteensä	**7,4**	44,4	**-71,2**	-37,3

Kaikki kassavirtalaskelman erät on laskettu tilikauden keskikurssiin.
Investoinneissa on huomioitu paitsi yrityskauppojen yhteydessä siirtynyt käyttöomaisuus ja liikearvo myös hankittu nettokäyttöpääoma vähennettynä kassavaroilla.
Kassavirtalaskelman rakenteesta ja edellämainituista syistä johtuen ei konsernin eikä emoyhtiön kassavirtalaskelmia voi johtaa taseista ja tuloslaskelmista.

Tytär- ja osakkuusyritykset

		Osakkeiden lukumäärä	Osuus omasta pääomasta % emo	Osuus omasta pääomasta % kons	Osuus äänivallasta % emo	Osuus äänivallasta % kons	Osakkeiden nimellisarvo FIM (1000)	Kirjanpitoarvo FIM (1000)	Viimeksi laaditun tilinpäätöksen voitto/tappio FIM (1000)
Emoyhtiön suoraan omistamat tytäryhtiöosakkeet									
DE	Fiskars Deutschland GmbH		99	100	99	100	4450 (DEM)	18744	-5768
DK	Fiskars Danmark A/S	200000	100	100	100	100	20000 (DKK)	60829	15959
FI	Skars Holding Oy Ab	500000	100	100	100	100	5000 (FIM)	9999	272
FI	Skars Oy Ab	7600	5	100	5	100	760 (FIM)	38886	352
FI	Ferraria Oy Ab	750000	100	100	100	100	75000 (FIM)	105000	0
FI	Fiskars Consumer Oy Ab	200	100	100	100	100	2000 (FIM)	24646	132
FI	Inhan Tehtaat Oy Ab	5000	100	100	100	100	500 (FIM)	2375	-15
FI	Kiinteistö Oy Danskog gård	4000	100	100	100	100	3000 (FIM)	3000	0
FR	Fiskars France S.a.r.l.	35000	57	100	57	100	10500 (FRF)	4641	-5357
GB	Fiskars Limited, UK	1500000	100	100	100	100	1500 (GBP)	14415	2716
IT	Fiskars Montana S.r.l.	7000	100	100	100	100	7000000 (ITL)	36186	-2611
NL	Fiskars Europe B.V.	150	100	100	100	100	150 (NLG)	4299	2397
RU	A/O Baltic Tool	1743000	98	98	98	98	1743000 (RUR)	2378	-90
SE	Fiskars AB	50000	100	100	100	100	5000 (SEK)	63967	-3225
US	Fiskars Holdings Inc.	300	100	100	100	100	20219 (USD)	50655	-1930
	Muut emoyhtiön tytäryhtiöt, yhteensä 2							30	
Emoyhtiön suoraan omistamat osakkuusyhtiösakkeet									
FI	Elesco Oy	2500	50	50	50	50	2500 (FIM)	2500	*
	- oma pääoma 0,5 Mmk								
FI	Ane Gyllenberg Oy	58830	20	20	20	20	1239 (FIM)	6741	*
	- oma pääoma 68,8 Mmk								
IN	Fiskars India Ltd	1056700	30	30	30	30	10567 (INR)	2268	*
	- oma pääoma 0,6 Mmk								
	Muut emoyhtiön omistamat osakkuusyhtiöosakkeet 2							195	
Emoyhtiön suoraan omistamat muiden yritysten osakkeet ja osuudet									
FI	Metra Oy Ab, A	3280689	23,6	23,6	23,6	23,6		697065	
FI	Metra Oy Ab, B	782800	6,0	6,0	6,0	6,0		108339	
	Metra yhteensä		15,1	15,1	22,1	22,1		805404	
	Fiskarsin omistamien Metra Oy Ab:n osakkeiden pörssiarvo oli 31.12.1996 1051,7 Mmk: A-osakkeet 259 mk/kpl ja B-osakkeet 258 mk/kpl.								
FI	Vakuutusosakeyhtiö Sampo	13617						467	
FI	Rautaruukki Oy	72916						853	
FI	Julius Tallberg-Kiinteistöt Oy	18150						1025	
FI	Björkboda Lås Oy Ab	1800						1800	
FI	Scandinavian Equity Partners							1	
US	Exide Electronics Group Inc.	1825000						106436	
	Fiskars Oy Ab:n omistamat muut käyttöomaisuusosakkeet							6430	

* *Tilinpäätöshetki 31.12.96 ja tilikauden pituus 12 kk*

		Osakkeiden lukumäärä	Osuus omasta pääomasta %	Osuus äänivallasta %	Osakkeiden nimellisarvo (1000)	Kirjanpitoarvo (1000)	FIM (1000)
Muiden konserniyhtiöiden omistamat tytäryhtiöosakkeet							
Kuluttajatuoteryhmä							
CA	Fiskars Canada Inc.	500	100	100	500 (CAD)	433 (USD)	2011
DK	Raadvad A/S	5000	100	100	5000 (DKK)	10800 (DKK)	8434
GB	Fiskars UK Ltd	1500000	100	100	1500 (GBP)	1500 (GBP)	11804
NO	Fiskars Norge A/S	50000	100	100	50 (NOK)	9411 (DKK)	7349
PL	Fiskars Polska Sp. z o.o.	7352	69	69	1162 (PLZ)	4137 (DKK)	3231
SE	Fiskars Sverige AB	350000	100	100	3500 (SEK)	22052 (SEK)	14881
US	Fiskars Inc.	35750	100	100	27101 (USD)	27101 (USD)	125854
	Muut kuluttajatuoteryhmän yritykset, yhteensä 4 kpl						145
Muut							
CH	Fiskars Finance AG	47	94	94	50 (CHF)	24464 (SEK)	16508
FI	Hangon Keskushuolto Oy	100	92	92	15 (FIM)	550 (FIM)	550
FI	Hangon Sähkö Oy	1332	92	92	1332 (FIM)	3890 (FIM)	3890
	Muut Fiskarsin tytäryritykset 2 kpl						15
Tytäryhtiöiden omistamat muut käyttöomaisuusosakkeet							
FI	Merita Oy	712533				7169 (FIM)	
	Muut käyttöomaisuusosakkeet					7780 (FIM)	

Edellä on mainittu nimeltä kaikki liiketoimintaa harjoittavat konserni- ja osakkuusyhtiöt, joiden kirjanpitoarvo on vähintään 250 tmk. Muiden käyttöomaisuusosakkeiden arvo taseessa oli 14,4 Mmk, joista Fiskars Oy Ab:ssa oli 6,4 Mmk. Luettelo kaikista osakkeista ja osuuksista säilytetään Fiskars Oy Ab:n talousosastolla.

Viisivuotiskatsaus

		1996	1995	1994	1993	1992*
Liikevaihto**	Mmk	**2 097**	2 320	2 324	2 041	1 729
josta ulkomailla	Mmk	**1 903**	2 092	2 114	1 848	1 514
% liikevaihdosta	%	**90,7**	90,2	91,0	90,5	87,6
Liikevaihdon muutos-%	%	**-9,6**	-0,2	13,9	18,0	11,0
Tulos ennen poistoja	Mmk	**309**	325	377	281	147
% liikevaihdosta	%	**14,7**	14,0	16,2	13,8	8,5
Liikevoitto**	Mmk	**225**	239	290	197	63
% liikevaihdosta	%	**10,7**	10,3	12,5	9,7	3,6
Nettorahoituskulut	Mmk	**8**	41	45	72	79
% liikevaihdosta	%	**0,4**	1,8	1,9	3,5	4,6
Tulos rahoituserien jälkeen	Mmk	**218**	198	245	124	-16
% liikevaihdosta	%	**10,4**	8,5	10,5	6,1	-0,9
Tulos ennen veroja	Mmk	**697**	227	245	124	-24
% liikevaihdosta	%	**33,2**	9,8	10,5	6,1	-1,4
Verot	Mmk	**-74**	-80	-85	-25	20
Osinko	Mmk	**75** ***	54	31	18	12
Investoinnit (ml. yritysostot ym.)	Mmk	**364**	262	221	72	155
% liikevaihdosta	%	**17,4**	11,3	9,5	3,5	9,0
Tutkimus- ja kehittämismenot	Mmk	**28**	46	44	33	29
% liikevaihdosta	%	**1,4**	2,0	1,9	1,6	1,7
Henkilöstö keskimäärin		**3 670**	3 927	3 722	3 117	3 182
Henkilöstö 31.12.		**3 434**	4 088	3 811	3 131	3 169
josta ulkomailla		**2 777**	3 255	2 772	2 225	2 176
Oma pääoma	Mmk	**1 639**	1 096	991	901	848
Korollinen vieras pääoma	Mmk	**615**	1 004	972	974	1 104
Koroton vieras pääoma	Mmk	**515**	476	463	374	368
Taseen loppusumma	Mmk	**2 769**	2 576	2 426	2 249	2 320
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	%	**13**	14	16	11	5
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	**10**	11	17	12	1
Omavaraisuusaste	%	**59**	43	41	40	37

* *Tytäryhtiöiden tuloslaskelmat vuodelta 1992 on muunnettu Suomen markoiksi käyttäen tilikauden lopun kurssia. Muina vuosina on käytetty tilikauden keskikurssia.*

** *Nykyisten liiketoiminta-alueiden liikevaihto ja liikevoitto esitetään graafisessa muodossa sivulla 17*

*** *Hallituksen ehdotus*

Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI) = $\frac{\text{Tulos rahoituserien jälkeen + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$

Oman pääoman tuotto-% (ROE) = $\frac{\text{Tulos rahoituserien jälkeen - verot}}{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$

Omavaraisuusaste, % = $\frac{\text{Oma pääoma + vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100$

Tietoja Fiskarsin osakkeista

Tunnuslukuja 31.12.	1996	1995	1994	1993	1992
Osakepääoma, Mmk	**230**	230	118	118	117
Osakkeet 1000 kpl (nimellisarvo 30 mk)					
A-osakkeet	**4 626**	4 739	2 873	2 242	2 216
K-osakkeet	**2 686**	2 726	2 726	3 433	3 583
Yhteensä	**7 312**	7 466	5 599	5 675	5 799
Osakeantioikaistu osakemäärä vuoden lopussa, 1000 kpl	**7 312**	7 466	7 466	7 567	7 732
Osakeantioikaistu osakemäärä keskimäärin, 1000 kpl	**7 339**	7 466	7 558	7 743	7 772
Tulos/osake, mk	**19,50**	15,70	21,20	12,90	0,50
-ml. satunnaiset erät	**84,80**	19,70	21,20	12,90	neg
Nimellisosinko/osake mk					
A-osake	**10,50** *	7,50	6,00	3,40	2,40
K-osake	**9,70** *	6,70	5,20	2,90	1,90
Osingonjako, Mmk	**74,6** *	53,8	31	18	12
Osinko/tulos %	**52,2**	45,8	20	17	306
Osakeantioikaistu osinko/osake, mk					
A-osake	**10,50**	7,50	4,40	2,60	1,80
K-osake	**9,70**	6,70	3,80	2,10	1,40
Hinta/voitto-suhde					
A-osake	**18**	14	11	17	159
K-osake	**18**	15	11	18	219
Osinkotuotto, %					
A-osake	**3,0**	3,5	1,9	1,2	2,2
K-osake	**2,7**	2,9	1,6	1,0	1,3
Oma pääoma/osake, mk	**224,20**	146,80	132,70	119,10	109,70
Osakkeen osakeantioikaistu kurssi 31.12.					
A-osake					82,50
A-osake, vapaa	**345,00**	212,00	238,50	219,00	81,00
K-osake					112,50
K-osake, vapaa	**360,00**	230,00	247,50	228,75	112,50
Osakekannan markkina-arvo 31.12., Mmk	**2 563**	1 632	1 813	1 702	780
Osakkeenomistajien määrä	**2 670**	2 892	2 948	3 075	3 626

* *Hallituksen ehdotus, ks. sivu 46*

Tulos/osake, mk (EPS) = $\frac{\text{Tulos rahoituserien jälkeen – vähemmistöosuus tuloksesta -verot}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana}}$

Osinko/tulos, % = $\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Tulos (laskettu kuten Tulos/osake-tunnusluvussa)}} \times 100$

Osinko/osake, mk = $\frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä 31.12.}}$

Hinta/voitto-suhde (P/E) = $\frac{\text{Oikaistu pörssikurssi 31.12.}}{\text{Tulos/osake}}$

Oma pääoma/osake, mk = $\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä 31.12.}}$

Osakekohtaiset tunnusluvut

	1996	1995	1994	1993	1992
Osinko/osake, mk					
A-osake					1,80 *
A-osake, vapaa	**10,50**	7,50	4,40	2,60	1,80
K-osake					1,40 *
K-osake, vapaa	**9,70**	6,70	3,80	2,10	1,40
Efektiivinen osinkotuotto, %					
A-osake					2,2 *
A-osake, vapaa	**3,0**	3,5	1,9	1,2	2,2
K-osake					1,3 *
K-osake, vapaa	**2,7**	2,9	1,6	1,0	1,3
Hinta/voitto-suhde (P/E)					
A-osake, vapaa	**18**	14	11	17	159
K-osake, vapaa	**18**	15	11	18	219
Osakkeen osakeantioikaistu keskikurssi, mk					
A-osake					64,20 *
A-osake, vapaa	**295,00**	213,00	238,50	125,90	57,70
K-osake					87,40 *
K-osake, vapaa	**320,00**	209,00	250,50	183,20	91,70
Osakkeen osakeantioikaistu alin kurssi, mk					
A-osake					40,50 *
A-osake, vapaa	**210,00**	150,00	198,80	80,30	39,00
K-osake					63,80 *
K-osake, vapaa	**217,00**	157,50	198,80	101,30	65,30
Osakkeen osakeantioikaistu ylin kurssi, mk					
A-osake					94,50 *
A-osake, vapaa	**380,00**	247,50	262,50	225,00	93,00
K-osake					121,50 *
K-osake, vapaa	**370,00**	254,20	285,00	240,00	122,30
Osakkeen osakeantioikaistu kurssi 31.12., mk					
A-osake					82,50 *
A-osake, vapaa	**345,00**	212,00	238,50	219,00	81,00
K-osake					112,50 *
K-osake, vapaa	**360,00**	230,00	247,50	228,75	112,50
Osakekannan markkina-arvo tilikauden lopussa, Mmk					
A-osake					154,5 *
A-osake, vapaa	**1 595,9**	1004,7	913,5	654,8	87,6
K-osake					430,1 *
K-osake, vapaa	**967,1**	627,0	899,7	1047,0	107,3
Osakkeiden vaihdon kehitys, 1000 kpl					
A-osake					322,5 *
% A-osakkeiden kokonaismäärästä					17,2
A-osake, vapaa	**903,1**	760,3	694,1	1045,7	79,5
% vapaiden A-osakkeiden kokonaismäärästä	**19,5**	16,0	23,7	35,0	7,4
K-osake					146,2 *
% K-osakkeiden kokonaismäärästä					3,8
K-osake, vapaa	**457,1**	192,3	244,5	368,7	88,8
% vapaiden K-osakkeiden kokonaismäärästä	**17,0**	7,1	8,8	8,1	9,3
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskim., 1000 kpl					
A-osake					1 885,2 *
A-osake, vapaa	**4 645,6**	4 739,2	3 907,5	2975,7	1 085,1
K-osake					3 841,7 *
K-osake, vapaa	**2 693,4**	2 726,4	3 720,1	4767,2	960,4
Osakkeiden osakeantioikaistu lukum. tilik. lopussa, 1000 kpl					
A-osake					1 872,8 *
A-osake, vapaa	**4 625,7**	4 739,2	3 830,4	2989,8	1 082,0
K-osake					3 822,9 *
K-osake, vapaa	**2 686,4**	2 726,4	3 635,2	4577,1	954,1

** 1.1.93 sidotut osakesarjat on yhdistetty vapaisiin osakesarjoihin*

Efektiivinen osinkotuotto, % = $\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}} \times 100$

Osakeantioikaistu keskikurssi = $\frac{\text{Osakkeen markkamääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Tilikaudella vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lkm}}$

Muita osake- ja osakastietoja

Osakepääoma

Vähimmäispääoma	210 000 000 mk
Enimmäispääoma	840 000 000 mk
Täysin maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma	230 036 280 mk

Osakemäärät ja -lajit

Yhtiöllä on yhtiöjärjestyksen mukaan A- ja K-osakkeita yhteensä enintään	28 000 000 kpl
joista A-osakkeita voi olla enintään	28 000 000 kpl
ja K-osakkeita enintään	28 000 000 kpl
Osakkeiden nimellisarvo	30 mk

Osakelajien erilaisuudet

Äänioikeus Jokainen A-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa yhdellä äänellä ja K-osake 20 äänellä.

Osinko-oikeus Varsinaisen yhtiökokouksen päättäessä, että osinkoa jaetaan, on A-osakkeille maksettava vähintään kaksi (2) prosenttiyksikköä suurempi osinko kuin K-osakkeille.

Merkintäetuoikeus Mikäli osakepääomaa korotetaan laskemalla liikkeelle molempia lajeja olevia osakkeita, on A-osakkeiden omistajilla etuoikeus uusiin A-osakkeisiin ja K-osakkeiden omistajilla uusiin K-osakkeisiin. Mikäli osakepääomaa korotetaan laskemalla liikkeelle vain jompaakumpaa lajia olevia osakkeita, on kaikilla osakkeenomistajilla yhtäläinen oikeus uusien osakkeiden merkintään.

Osake- ja äänimäärät 31.12.1996

	Osakemäärä	Nimellisarvo	Osakepääoma	Äänimäärä
Ulkona olevat A-osakkeet	4 625 666 kpl	à 30 mk =	138 769 980 mk	4 625 666
Ulkona olevat K-osakkeet	2 686 394 kpl	à 30 mk =	80 591 820 mk	53 727 880
Yhtiön lunastamat A-osakkeet	(34 796 kpl)	à 20 mk =	695 920 mk	-
Yhtiön lunastamat A-osakkeet	(113 528 kpl)	à 30 mk =	3 405 840 mk	-
Yhtiön lunastamat K-osakkeet	(268 606 kpl)	à 20 mk =	5 372 120 mk	-
Yhtiön lunastamat K-osakkeet	(40 020 kpl)	à 30 mk =	1 200 600 mk	-
Ulkona olevat osakkeet yhteensä	7 312 060 kpl		230 036 280 mk	58 353 546

Osakkeiden vaihto Helsingin Arvopaperipörssissä

Fiskarsin osakkeet noteerataan Helsingin Arvopaperipörssissä. Vuoden 1996 aikana yhtiön osakkeita vaihdettiin Helsingin Arvopaperipörssissä seuraavasti:

	Vaihto		Kurssi		Pörssinoteeraukset	
Osakelaji	Mmk	Määrä	alin	ylin	30.12.1996	28.12.1995
A	266,5	903 100	210,-	380,-	345,-*)	212,- *)
K	146,5	457 079	217,-	370,-	360,-*)	230,- *)
	413,0	1 360 179				

**) päätetyt kaupat*

Osakkeiden verotusarvot Suomessa

Vuoden 1996 verotusta varten vahvistetut yhtiön osakkeiden verotusarvot:

Osakelaji	*Verotusarvo, mk*	
	31.12.1996	*31.12.1995*
A	240,-	150,-
K	230,-	160,-

Osakeanti- ja lainavaltuutukset Varsinainen yhtiökokous 21.3.1996 valtuutti hallituksen yhden vuoden aikana 21.3.1996 lukien päättämään osakepääoman korottamisesta uusmerkinnällä, yhdessä tai useammassa erässä, ja/tai päättämään yhden tai useamman vaihtovelkakirja- ja/tai optiolainan liikkeeseen laskemisesta hallituksen päättämiin merkintähintoihin, lainamääriin ja muihin ehtoihin siten, että uusmerkinnässä ja vaihtovelkakirjoja vaihtamalla ja optio-oikeuksia käyttämällä osakepääomaa voidaan korottaa yhteensä enintään 15 000 000 markalla, siten että yhteensä voidaan antaa enintään 500 000 kpl 30 markan nimellisarvoisia osakkeita, joista enintään 150 000 kpl voi olla K-osakkeita. Merkintä voidaan suorittaa myös apporttiomaisuutta vastaan.

Valtuutus sisältää hallitukselle annettavan oikeuden poiketa osakkeenomistajille kuuluvista etuoikeuksista merkitä osakkeita, vaihtovelkakirja- ja optiolainoja, jos siihen on painava taloudellinen syy konsernin toimintaedellytysten turvaamisen tai yhtiön kansainvälisen ja/tai kotimaisen liiketoiminnan vahvistamisen ja laajentamisen kannalta. Käytettäessä valtuutusta osakeyhtiölain 4. luvun 10. §:n 2. momentista ja 5. luvun 3. §:n 2. momentista ilmenevät rajoitukset ovat voimassa.

Hallituksen käyttämättä oleva valtuutus:

– 500 000 osaketta, joista enintään 150 000 kpl K-osakkeita, vastaten 5,4 % äänistä.

Hallitus ei aio käyttää tätä valtuutusta.

Omistuksen jakautuminen omistajatyypeittäin 31.12.1996

Fiskars Oy Ab:llä oli 31.12.1996 yhteensä 2 670 (2 892) rekisteröityä osakkeenomistajaa.

Omistajatyyppi	*Omistuksia*	*%*	*Osakkeiden lukumäärä*	*%*	*Äänimäärä*	*%*
Yksityiset yritykset	157	5,88	1 756 339	24,02	15 264 959	26,16
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	23	0,86	305 142	4,18	3 183 547	5,46
Julkisyhteisöt	16	0,60	627 103	8,58	4 348 823	7,45
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	85	3,18	712 271	9,74	5 759 336	9,87
Kotitaloudet	2 355	88,20	2 328 268	31,84	20 925 354	35,86
Ulkomaat	33	1,24	1 575 286	21,54	8 828 878	15,13
Muut	1	0,04	7 651	0,10	42 649	0,07
Yhteensä	2 670	100,00	7 312 060	100,00	58 353 546	100,00

Osakemäärien jako

Osakkeita	*Omistuksia*	*%*	*Osakkeiden lukumäärä*	*%*	*Äänimäärä*	*%*
1 - 100	1 233	46,18	59 774	0,82	328 719	0,56
101 - 5000	924	34,61	213 180	2,92	1 426 273	2,44
501 - 1 000	202	7,57	142 141	1,94	973 448	1,67
1 001 - 10 000	236	8,84	685 629	9,38	4 943 548	8,47
10 001 - 100 000	61	2,28	1 684 991	23,04	14 660 946	25,13
100 001 - 1 000 000	14	0,52	4 526 345	61,90	36 020 612	61,73
Yhteensä	2 670	100,00	7 312 060	100,00	58 353 546	100,00

Yhtiön suurimmat osakkeenomistajat osakerekisterin mukaan 31.12.1996

	A-osakkeet	*K-osakkeet*	*Yhteensä*	*Osuus %*	
				äänistä	*osakkeista*
Virala Oy	220 122	236 826	456 948	8,5	6,2
Holdix Oy Ab	253 069	201 666	454 735	7,3	6,2
Investors Trading Aktiebolag	463 733	168 800	632 533	6,6	8,6
Eläke-Varma keskinäinen vakuutusyhtiö	267 405	143 125	410 530	5,4	5,6
Sampo-konserni	100 939	127 258	228 197	4,5	3,1
I.A. von Julins Sterbhus	92 652	122 255	214 907	4,3	2,9
Hambo Oy Ab	97 013	119 595	216 608	4,3	3,0
Oy Julius Tallberg Ab	44 139	116 616	160 755	4,1	2,2
Agrofin Oy Ab	252 591	97 371	349 962	3,8	4,8
Bergsrådinnan Sophie von Julins stiftelse	134 900	80 340	215 240	3,0	2,9

Johdon osakkeenomistus Yhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtajat omistivat 31.12.1996 yhteensä 134 330 kpl Fiskarsin A-osakkeita ja 78 796 kpl K-osakkeita (yht. 213 126 kpl), joiden edustama osuus on 2,9 % osakkeista ja 2,9 % äänimäärästä. Yhtiön toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtajat ovat yhtiön vuonna 1993 liikkeelle laskemista optiolainoista merkinneet yhteensä 25 900 mk, minkä nojalla he voivat saada 0,6 % osakkeista sekä 0,07 % äänistä.

Osakassopimus Joulukuussa 1992 solmi ryhmä yksittäisiä osakkeenomistajia ja yksityisiä yhtiöitä sopimuksen, jolla sitoudutaan lunastustarjouksen tekemiseen ryhmän sisällä mahdollisen osakemyynnin yhteydessä. Sopimus, jonka hallitus voimassa olevien pörssisääntöjen mukaisesti ilmoitti Helsingin Arvopaperipörssille, on edelleen voimassa ja ryhmän osuus yhtiön äänimäärästä on noin 52 %.

Emoyhtiön tuloslaskelma (Mmk)

		1996	1995
Liikevaihto		**64,4**	59,2
Hankinnan ja valmistuksen kulut		**-12,6**	-11,8
Bruttokate		**51,8**	47,4
Hallinnon kulut		**-32,0**	-30,0
Liiketoiminnan muut tuotot		**2,9**	2,4
Liiketoiminnan muut kulut		**-11,8**	-15,8
Liikevoitto		**11,0**	4,0
Rahoitustuotot ja -kulut	(4,5)		
Osinkotuotot		**77,1**	68,5
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		**10,9**	14,5
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista		**26,0**	19,5
Muut rahoitustuotot		**2,2**	2,5
Kurssierot		**8,5**	6,7
Korkokulut		**-41,7**	-59,5
Muut rahoituskulut		**-5,4**	-0,7
Voitto ennen satunnaiseriä, tilinpäätössiirtoja ja veroja		**88,6**	55,5
Satunnaiset tuotot, netto verojen jälkeen	(6)	**402,8**	0,1
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		**491,4**	55,5
Poistoeron lisäys (-), vähennys (+)		**0,8**	3,7
Saadut konserniavustukset		**14,6**	71,5
Maksetut konserniavustukset			-3,0
Välittömät verot			
Tilikauden verot	(7)	**-14,2**	-21,1
Tilikauden voitto		**492,6**	106,6

Emoyhtiön kassavirtalaskelma (Mmk)

		1996	1995
Liiketoiminnan kassavirta			
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja		**88,6**	55,5
Poistot	(3)	**5,4**	5,1
Suoriteperusteen mukaan kirjattujen erien oikaisu	(32)	**-71,2**	-37,3
Tulorahoitus ennen käyttöpääoman muutoksia		**22,8**	23,3
Lyhytaikaisten saamisten muutos		**65,3**	-55,4
Vaihto-omaisuuden muutos		**-0,1**	0,0
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos		**4,4**	-29,2
Liiketoiminnan kassavirta		**92,4**	-61,3
Saadut korot ym. rahoitustulot		**36,6**	35,9
Osinkotulot		**69,2**	62,1
Maksetut korot ym. rahoitusmenot		**-44,5**	-65,1
Maksetut verot		**-14,4**	-11,0
Konserniavustukset		**14,6**	68,5
Liiketoiminnan kassavirta (netto)		**153,8**	29,0
Investointien kassavirta			
Investoinnit osakkeisiin		**-152,1**	-109,4
Investoinnit muuhun käyttöomaisuuteen		**-5,8**	-9,1
Investoinnit pitkäaikaisiin sijoituksiin		**-32,8**	-24,9
Myydyt osakkeet		**619,3**	6,2
Muu käyttöomaisuuden myynti		**0,2**	0,1
Investointien kassavirta (netto)		**428,8**	-137,1
Rahoitustoimintojen kassavirta			
Omien osakkeiden lunastus		**-37,8**	
Pitkäaikaisten velkojen muutos		**-78,1**	30,8
Lyhytaikaisten korollisten velkojen muutos		**-206,6**	135,8
Lyhytaikaisten saamisten muutos		**-35,2**	-75,4
Pitkäaikaisten saamisten muutos		**-37,2**	23,3
Maksetut osingot		**-52,7**	-31,4
Rahoitustoimintojen kassavirta (netto)		**-447,5**	83,1
Likvidien varojen muutos		**135,1**	-25,1
Likvidit varat 1.1.		**4,7**	29,8
Likvidit varat 31.12.		**139,8**	4,7

Emoyhtiön tase (Mmk)

Vastaavaa		1996	1995
Käyttöomaisuus ja muut pitkävaikutteiset menot			
Aineettomat hyödykkeet			
Muut pitkävaikutteiset menot	(9)	**1,6**	1,5
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	(10)	**85,7**	85,3
Rakennukset ja rakennelmat	(11)	**48,5**	49,7
Koneet ja laitteet	(12)	**6,0**	4,7
		140,2	139,7
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
Osakkuusyritysosakkeet	(13)	**11,7**	11,2
Muut osakkeet ja osuudet	(13,19)	**1 362,5**	1277,5
Muut pitkäaikaiset saamiset	(12)	**305,3**	235,4
		1 679,4	1 524,1
Vaihto- ja rahoitusomaisuus			
Vaihto-omaisuus			
Keskeneräiset tuotteet		**0,4**	0,3
Saamiset			
Myyntisaamiset		**1,3**	0,5
Lainasaamiset		**253,0**	217,7
Siirtosaamiset		**26,4**	17,1
Muut saamiset			15,8
		280,6	251,1
Rahat ja pankkisaamiset		**139,8**	4,7
		2 242,1	1 921,4

Vastattavaa		1996	1995
Oma pääoma	(22)		
Sidottu oma pääoma			
Osakepääoma		**230,0**	230,0
Muu sidottu oma pääoma		**255,8**	255,8
		485,8	485,8
Vapaa oma pääoma			
Voittovarat edellisiltä tilikausilta		**409,9**	393,7
Tilikauden voitto		**492,6**	106,6
		902,5	500,3
Oma pääoma, yhteensä		**1 388,3**	986,1
Varaukset			
Kertynyt poistoero	(23)	**12,0**	12,8
Pakolliset varaukset	(24)	**0,6**	6,6
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen			
Joukkovelkakirjalainat		**0,1**	55,0
Lainat rahoituslaitoksilta		**407,9**	429,0
Eläkelainat		**80,6**	80,7
Muut pitkäaikaiset velat		**13,8**	15,8
		502,4	580,5
Lyhytaikainen osa		**-42,0**	-26,1
Pitkäaikainen vieras pääoma,netto		**460,4**	554,4
Lyhytaikaiset velat			
Lainat rahoituslaitoksilta		**2,3**	5,0
Pitkäaikaisten velkojen lyhennykset		**42,0**	26,1
Ennakkomaksut		**0,2**	0,4
Ostovelat		**3,5**	0,9
Siirtovelat		**196,8**	43,1
Muut lyhytaikaiset velat		**136,0**	285,8
		380,7	361,5
		2 242,1	1 921,4

Hallituksen ehdotus emoyhtiön voittovarojen käytöstä

Tilikauden 1996 päättyessä konsernin jakokelpoinen vapaa oma pääoma on 1074,8 milj. markkaa ja konsernin emoyhtiön vapaa oma pääoma on 902,5 milj. markkaa.

Hallitus ehdottaa, että osinkoa maksetaan A-osakkeille 10,50 mk/osake (7,50 mk) ja K-osakkeille 9,70 mk/osake (6,70 mk); kumpikin osinkoehdotus sisältää 3,00 markan bonuserän:

A-osakkeille, 4 625 666 kpl, 10,50 mk/osake	48 569 493,00 mk
K-osakkeille, 2 686 394 kpl, 9,70 mk/osake	26 058 021,80 mk
	74 627 514,80 mk

Helsingissä helmikuun 27. päivänä 1997

Göran J. Ehrnrooth

Erik Stadigh

Robert G. Ehrnrooth

Thomas Tallberg

Jarl Engberg

Gustaf Gripenberg

Stig Stendahl
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Olen tarkastanut Fiskars Oy Ab:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1996. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamani tarkastuksen perusteella annan lausunnon tilinpäätöksestä ja emoyhtiön hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta tilivuodelta ja taloudellisesta asemasta tilinpäätöspäivänä. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilivuodelta. Hallituksen esitys voitonjaoksi on osakeyhtiölain mukainen.

Olen perehtynyt tilikauden aikana julkistettuihin osavuosikatsauksiin. Käsitykseni mukaan osavuosikatsaukset on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Helsinki 27. helmikuuta 1997

Eric Haglund
KHT

Konsernijohto

Fiskars Oy Ab
PL 235, 00101 Helsinki
(Mannerheimintie 14 A)
puhelin (09) 618 861
telefax (09) 604 053
Internet www.fiskars.fi

Kuluttajatuoteryhmä

Johto

Fiskars Inc.
636 Science Drive
Madison, Wisconsin 53711, USA
puhelin +1-608-233-1649
telefax +1-608-233-5321
Internet www.fiskars.com

RYHMÄ I

Fiskars Inc.
P.O. Box 8027
Wausau, Wisconsin 54401, USA
(7811 West Stewart Avenue)
puhelin +1-715-842-2091
telefax +1-715-848-3562

Gerber Legendary Blades Division
14200 S.W. 72nd Avenue
Portland, Oregon 97223, USA
puhelin +1-503-639-6161
telefax +1-503-620-3446

Newpoint Division
6370 Nancy Ridge Drive
San Diego, California 92121, USA
puhelin +1-619-677-5700
telefax +1-619-453-7025

Power Sentry Division
3555 Holly Lane, Suite 30
Plymouth, Minnesota 55447, USA
puhelin +1-612-557-0107
telefax +1-612-557-9993

RYHMÄ II

Fiskars Consumer Oy Ab
10470 Fiskars
puhelin (019) 277 721
telefax (019) 277 582

Myynti Suomessa
Fiskars Consumer Oy Ab
Malmin Kauppatie 8 B, 00700 Helsinki
puhelin (09) 350 9000
telefax (09) 350 90090

Fiskars Deutschland GmbH
Postfach 10 11 06
D-42648 Solingen 1, Deutschland
(Mangenberger Straße 311-315)
puhelin +49-212-271 70
telefax +49-212-271 798

Fiskars Montana S.r.l.
Via Provinciale 15
I-22040 Civate (LC), Italia
puhelin +39-341-215 111
telefax +39-341-551 654

Fiskars Hungary Ltd.
Angol st. 6-8
H-1149 Budapest, Hungary
puhelin +36-1-252 4274
telefax +36-1-252 3916

Fiskars Polska Sp. z o.o.
Biuro Handlowe
ul. Gościniec 34 B
PL-00-704 Warszawa, Poland
puhelin +48-22-415 376
telefax +48-22-405 986

A/O Baltic Tool
Bolshoy Smolensky pr. 2-418
RUS-193029 St. Petersburg, Russia
puhelin +7-812-265 3470
telefax +7-812-265 3470

RYHMÄ III

Fiskars UK Ltd
Bridgend Business Centre, Bridgend
Mid Glamorgan CF31 3XJ
United Kingdom
puhelin +44-1656-655 595
telefax +44-1656-659 582

Fiskars France S.a.r.l.
30 Rue Guynemer
F-92445 Issy-les-Moulineaux Cedex
France
puhelin +33-1-414 646 46
telefax +33-1-410 802 33

Fiskars Sverige AB
Box 34
S-591 21 Motala, Sverige
(Ringtrastvägen 4, S-591 37 Motala)
puhelin +46-141-48 000
telefax +46-141-54 231

Fiskars Norge A/S
Postboks 4215, Torshov
N-0401 Oslo 4, Norge
(Nydalsveien 32 B)
puhelin +47-22-182 680
telefax +47-22-181 234

Fiskars Danmark A/S
Postbox 360
DK-8600 Silkeborg, Danmark
(Vestre Ringvej 45)
puhelin +45-87-201 100
telefax +45-86-815 968

RYHMÄ IV

Fiskars Inc.
636 Science Drive
Madison, Wisconsin 53711, USA
puhelin +1-608-233-1649
telefax +1-608-233-5321

Fiskars Canada Inc.
1-201 Whitehall Drive
Markham, Ontario L3R 9Y3, Canada
puhelin +1-905-940-8460
telefax +1-905-940-8469

Fiskars de Mexico S.A. de C.V.
Periferico Sur No. 3395-A 104
Col. Ricon del Pedregal
C.P. 14520, Mexico D.F.
puhelin +52-5-326-7076
telefax +52-5-326-7009

RYHMÄ V

Fiskars Inc.
636 Science Drive
Madison, Wisconsin 53711, USA
puhelin +1-608-233-1649
telefax +1-608-233-5321

Wallace Division
780 Carolina Street
Sauk City, Wisconsin 53583, USA
puhelin +1-608-643-4389
telefax +1-608-643-4812

Portable Products Division
5200 Quincy Street
St. Paul, Minnesota 55112, USA
puhelin +1-612-717-4400
telefax +1-612-717-2884

Aquapore Moisture Systems, Inc.
610 South 80th Avenue
Phoenix, Arizona 85043, USA
puhelin +1-602-936-8083
telefax +1-602-936-9040

Royal Rubber & Manufacturing Co.
5951 East Firestone Boulevard
South Gate, California 90280-3795, USA
puhelin +1-310-928-3381
telefax +1-310-928-7080

Inhan tehtaat

Inhan Tehtaat Oy
Saarikyläntie 21, 63700 Ähtäri
puhelin (06) 535 5111
telefax (06) 533 4125
Internet www.inha.fi

Kiinteistöryhmä

Fiskars Oy Ab
10470 Fiskars
puhelin (019) 2771
telefax (019) 277 230

Ferraria Oy Ab
10470 Fiskars
puhelin (019) 2771
telefax (019) 277 230

Hangon Sähkö Oy
Lähteentie 4, 10960 Hanko
puhelin (019) 280 7100
telefax (019) 280 7118

Fiskars maailmalla

■ Tuotanto ■ Myynti ja markkinointi ■ Yhteisyritys Intiassa

FISKARS